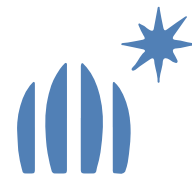

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLI | NÚM. 2121
2,90 € | 17 MAIG 2020

EN PRIMER PLA (P. 8-11)

«Esperem que el Covid-19 ens porti a reconèixer-nos com una única família humana»

Mons. Segundo Tejado Muñoz,
sotssecretari del Dicasteri per al Servei del
Desenvolupament Humà Integral

P. 24-27

Un segle del naixement
de Joan Pau II

Ruth Travel

INFORMACIÓ I RESERVES:

Tel. 93 4673244

info@ruthtravel.es / www.ruthtravel.es

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

DEL 2 AL 9 DE JULIOL,
DEL 20 AL 29 DE JULIOL (amb Petra)
DEL 13 AL 20 D'AGOST
DEL 23 AL 30 DE NOVEMBRE

PEREGRINACIÓ A TERRA SANTA

DEL 3 AL 10 DE JULIOL

SUISSA: Natura i tradicions dels Alps

DEL 31 DE JULIOL AL 17 D'AGOST

INDOXINA: VIETNAM- LAOS I CAMBODJA

DEL 4 AL 9 DE SETEMBRE

PELEGRINATGE AL LÍBAN: la vall cristiana d'Orient

DEL 16 AL 23 DE SETEMBRE

BULGARIA: Monestirs i cultura

DEL 28 D'AGOST AL 3 DE SETEMBRE

PELEGRINATGE A POLÒNIA

DEL 5 AL 10 D'OCTUBRE

OCTUBRE

NOVEMBRE

DESEMBRE

PELEGRINATGE MARIA AL SANTUARI DE GUADALUPE
(Extremadura)

JAPÓ: UN VIATGE DE LA TRADICIÓ A LA MODERNITAT

SUD-ÀFRICA: EL GRESOL MULTIRACIAL MÉS AUSTRAL

RUTA DELS PESSEBRES DEL TRENTINO,
PESSEBRES DE PRAGA

LLUMS DE NADAL A NOVA YORK

Altes responsabilitats a eclesiàstics filipins

L'Església catòlica a les Filipines compta amb 72.9 milions de fidels. És el país amb més catòlics a l'Àsia i el tercer del món després del Brasil i Mèxic. A la societat filipina, el cristianisme va esdevenir hegemònic a partir del segle XVI, arran del domini espanyol sobre l'arxipèlag, constituït per 7.107 illes. El fet de compartir el cristianisme com a religió majoritària fa que trobem paral·lelismes entre la cultura cristiana filipina i catalana. En són un exemple les festes tradicionals com Nadal i la Pasqua. La relació entre la societat filipina i la catalana ha estat molt estreta durant anys. Les primeres comunitats filipines es van establir a Catalunya durant la segona meitat del segle XIX. Catalunya va ser espai d'acollida dels intel·lectuals filipins i escenari del procés independentista de les Filipines. Molts filipins es van establir a Barcelona, i nombrosos catalans també van acabar arrelant en aquelles illes. Cognoms catalans com Ventura o Ortoll han mantingut una presència important a les Filipines. En aquelles illes anomenades «de Ponent» també trobem municipis que porten per nom Barcelona, Tarragona, Solsona, Cardona...

La importància geopolítica de l'arxipèlag és creixent. Hom preveu que d'aquí a 30 anys el país arribi als 150 milions d'habitants. Creixeran els qui

estan en edat laboral i les Filipines arribarà a ocupar el lloc número 16 entre les economies més potents del món.

Avui a Catalunya hi ha més de 10.000 persones procedents de les Filipines i hi podem trobar entorn d'una dotzena de comunitats religioses formades bàsicament per aquest col·lectiu, la gran majoria a Barcelona.

Ara el papa Francesc ha fet un gest que mostra la seva confiança envers el cardenal filipí Luis Antonio Tagle, conegut al seu país com a *Chito* i, des del desembre, prefecte de la Congregació per l'Evangelització dels Pobles. Tagle fou arquebisbe de Manila i president de Càritas Internacional. El Papa l'ha inclòs en el rang honorífic de cardenals bisbes i per això ha hagut de modificar el codi de Dret Canònic. El cardenal *Chito*, que és papable, s'ha estrenat en la seva alta responsabilitat amb la benedicció d'una ràdio i amb una ponència davant dels bisbes de l'Àsia on ha parlat del paper de l'Església en l'era digital. L'evangelització és comunicació. «Déu es comunica, dialoga i escolta», ha dit.

Cal no oblidar que el nunci apostòlic d'Espanya és, des del mes d'octubre passat, un altre filipí, Bernardito Aua, que havia ocupat ja un càrrec clau: observador permanent de la Santa Seu davant l'ONU.

Contingut

- 03**
Editorial
- 05**
La setmana
- 06**
Opinió
- 08**
En primer pla
- 13**
Vida eclesial
- 23**
Opinió
- 24**
Reportatge
- 28**
Carta dominical
- 30**
Bíblia
- 32**
Litúrgia
- 34**
Espai lectors
- 36**
Cultura
- 41**
Cultura
- 46**
Agenda
- 47**
Des del carrer

Campanya d'emergència pel Covid-19

PÀGINA 14

40 Sis franciscanes missioneres, in Memoriam

Gran impuls per a la versió digital de «Catalunya Cristiana»

PÀGINA 18

Entrevista a Valtencir M. Mendes

PÀGINA 36

47 Jaime Tatay

La setmana en tuits

PAPA FRANCESC @PONTIFEX_ES

En la crisi actual necessitem un periodisme lliure al servei de totes les persones, especialment de les que no tenen veu; un periodisme que es compromet amb la recerca de la veritat i obri vies de comunió i de pau

ANA GARRALDA @GARRALDAANA

Periodista

A Jerusalem et recordarem així, Ana Alba, amb el teu somriure i en els anys bons, amb els amics i companys periodistes. El buit que ens deixes és enorme. Reposa. Testimo (i que bé que ja ho sabbessis). Ens veiem a l'altra banda, «cataluni reportera»

MONTSE ESQUERDA @MONTSE_ESQUERDA

Directora general de l'Institut Borja de Bioètica

Ens vam oblidar que som mortals, vam pensar que teníem dret a una vida llarga i saludable, i que qualsevol desviació era alguna mena de negligència. Això no obstant, tots morim i «allò que sobreviurà de nosaltres és l'amor»

EDUARD PINI @EDUARDPINI

Provincial de l'Escola Pia de Catalunya

Cada dia més desconcertats amb les mesures del Govern i del Departament d'Educació. @tv3cat: Les escoles concertades s'hauran d'autoabastir del material de protecció

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Dies de testimonis

Hem compartit aquests dies històries de valors humans i cristians. Per exemple, el metge internista de l'Hospital Sant Pau Josep Maria Guardiola explicava el 5 de maig, durant l'espai *El Mirador de l'actualitat*, que va estar ingressat uns dies per coronavirus «a la mateixa unitat» on ell treballa. Comentava també el desig que tots els creients experimenten de tornar a rebre els sagraments. Julia Hidalgo, una de les víctimes de les tortures de Billy el Niño, deia que la mort de l'ex-policia franquista li havia provocat «molta tristor per tantes persones que van patir» els maltractaments d'un home que no va ser jutjat.

En el programa *La Veu de Càritas*, Carmen Cabezas i Conchita Fernández presentaven el 4 de maig el projecte Mascaretes Solidàries de Sant Cugat, una xarxa que ha elaborat centenars de proteccions contra el Covid-19. I en l'espai *Missió i vocació*, des de l'empresa Solo Consultores, Claudio Drapkin deia el mateix dia que «aquesta crisi porta les empreses a un espai on necessiten recuperar-se d'un cop duríssim» i que «cal assegurar que la tresoreria pugui anar arribant».

Basilica de la Sagrada Família

Zoom

EDUARD BRUFAU

La pandèmia que patim ha fet empitjorar les condicions de vida de les famílies més vulnerables, fins al punt que les peticions que ha rebut Càritas durant el confinament s'han multiplicat per tres. És per això que les Càritas de totes les diòcesis demanen que els donatius també es multipliquin. Per tal de conscienciar d'aquesta emergència social el dilluns 4 de maig la façana de la basílica de la Sagrada Família de Barcelona es va il·luminar de vermell.

L'efemèride de la setmana

24 de maig del 1665: mor l'escriptora mística mare Maria de Jesús d'Ágreda, Maria Coronel, religiosa concepcionista.

PUNT DE VISTA

Silenci de Déu i salvació de l'home

Vivim la pandèmia del coronavirus. Ha estat ocasió de generositat i heroisme, però està causant sofriment i mort. Es deixa sentir el silenci de Déu. L'ésser humà no accepta el silenci de Déu davant del dolor del món i opta per un món sense Déu, per viure com si Déu no existís, tot i que quedin preguntes sense resposta. Però és possible descobrir un sentit a l'experiència del silenci de Déu. Aquest «silenci» ha estat disposat per Déu per fer possible una llibertat humana capaç de conèixer-lo lliurement. Comporta el risc del pecat i Déu ho accepta. Si s'esdevingués una plena presència de Déu, la seva Glòria s'imposaria i l'única actitud possible seria la sub-

Les accions de poder les va fer a favor dels altres però mai a favor propi

FERNANDO CORDERO

Religós dels Sagrats Cors i periodista

Com a societat i Església, tenim un deute de gratitud amb els sacerdots veterans. Ells ens han ensenyat i mostrat la seva amistat amb Jesús, cosa que no té preu. He tingut la sort de concelebrar en l'eucaristia diària a la parròquia de la Mare de Déu de la Bonanova amb Mn. Carles Sauró en nombroses ocasions. Sempre ha estat un regal veure el seu tarannà, proximitat i bon humor, juntament amb una anàlisi profunda del que passa al món i a la pròpia Església. La Resurrecció del Senyor se'ns mostra en aquests exemples quotidians d'entrega fins al final.

La pandèmia mundial també ens ofereix exemples d'altres sacerdots que en edat avançada han afrontat en pròpia carn el coronavirus. Un dels nostres germans ss.cc. a Ità-

missió absoluta. Però, és això el que Déu vol? No. Déu vol relacionar-se lliurement amb l'home, vol la seva «amistat»; per això cal el seu «silenci» amb el risc del pecat i la injustícia.

Està això d'acord amb la fe en Crist, Paraula de Déu? La teologia cristiana ha volgut provar la seva veritat fixant-se en els miracles i en la Resurrecció. Però, n'és convincent, aquesta prova?

En els Evangelis apareix un fet sorprenent. Jesús va mostrar un poder extraordinari. Va guarir malalts, va multiplicar pans, va apaivagar tempestes, va ressuscitar morts i va proclamar l'exigència de la misericòrdia i de l'amor al proïsme. Però no va resoldre el problema de la malaltia, de la fam, de les injustícies. Les accions de poder eren signes de la seva condició divina. Les va fer a favor dels altres però mai a favor propi; i va patir la Passió: procés,

JOSEP M. MILLÀS, sj
Teòleg

condemna, mort en creu. I al tercer dia va ressuscitar.

Va ser la Creu el fracàs de la seva vida? No. Ell mateix la va anunciar com el moment decisiu de la seva missió: «I jo, quan seré enlairat... atrauré tothom cap a mi» (Jn 12,13). Uns deien: «Salva't a tu mateix i baixa de la creu!», però altres manifestaven: «És veritat: aquest home era Fill de Déu» (Mc 15,39), «Era innocent» (Lc 23,47), «Jesús, recorda't de mi quan arribis al teu Regne». Pau veu en la mort de Crist la nostra redempció i reconciliació amb Déu (Rm 5,10); la seva predicació proclama un Messies crucificat «poder i saviesa de Déu» (1Co 1,24). El centre de la celebració cristiana és l'Eucaristia, «acció de gràcies» pel «cos entregat» i la «sang vessada». Crec que hem de concloure que la Creu de Crist revela el veritable Déu sense danyar la llibertat humana.

MIRADA AL MÓN

Treballar la Resurrecció

lia, Angelo Marcandella, de 89 anys, rector a l'església de Sant Antoni de Pàdua a Castell'Arquato, va estar durant la Setmana Santa a l'hospital: «Em vaig trobar en un lloc on no hi havia signes religiosos en relació amb aquest punt culminant litúrgic. Em vaig trobar sol davant de Déu en una habitació. Durant aquest temps, no vaig rebre la comunió. Però jo estava unit a Crist en el seu sofriment, passió, mort i resurrecció en

La pandèmia ens ofereix exemples de sacerdots que en edat avançada han afrontat en pròpia carn el coronavirus

la malaltia.» El dilluns de Pasqua va rebre l'alta mèdica. Ara continua la rehabilitació. Ha perdut molt de pes i no té equilibri per caminar. Per a ell, «la bona notícia de la Pasqua és que estic aprenent una nova vida de nou».

Més dramàtica ha estat la situació a Teteringen (Holanda). Una comunitat ss.cc. de deu germans s'ha reduït a quatre, víctimes del Covid-19. Jan Wouters, un dels sacerdots supervivents, es preguntava: «"Pare, per què ens has abandonat?" Però en el dia de Pasqua, un raig d'alegria es va obrir pas entre nosaltres: "Digues als meus germans que estic viu. Pujó amb el meu Pare".» Davant del dolor viscut, confessa: «La resurrecció és un treball dur. Ara hi estem treballant.»

UN NOU LLINDAR

Cireneus per tot arreu

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Vivim setmanes de molta «revelació». Els esdeveniments ens estan parlant, interpel·lant i suggerint nous camins a recórrer per millorar actituds i comportaments. Moltes veus diuen que després d'aquesta pandèmia les coses no seran com abans, sinó que haurem d'adoptar nous estils de vida que ens ajudin a ser més solidaris. Voldria que aquests nous estils de vida tinguessin el seu origen en raons humanitàries i en el mateix Evangeli, la veu del qual ens arriba de moltes maneres, des de molts indrets i des de persones que estan vivint una experiència única i significativa.

He intentat escoltar què ens vol dir Déu quan veiem tants «cireneus» per tot arreu que han fet un pas decisiu d'empatia i solidaritat. Són la revelació d'un amor sòlid per a tants pròxims anònims que apareixen a la vora del camí, malalts per una pandèmia que ningú esperava, i tota una població confinada a casa i amb la necessitat d'haver d'adquirir els mitjans més bàsics per viure. Han estat molts capellans els qui des del silenci i no sense dificultats han atès com a bons «cireneus» —amb el consol de la seva presència i el confort dels sagraments— els malalts que ho han desitjat, com també els qui als cementiris han estat al costat dels pocs familiars que no havien pogut acomiadar el seu difunt. Han fet possible, no sols agafar la creu i ajudar a portar-la, sinó que han pregat junts i fent present tota l'Església orant.

Els qui van haver d'atendre en pri-

Després d'aquesta pandèmia haurem d'adoptar nous estils de vida que ens ajudin a ser més solidaris

mera línia i des del primer moment els malalts van esdevenir els primers «cireneus» que havien de suportar la creu feixuga carregada sobre les espatlles d'un Jesús ingressat a les UCIs i plantes dels hospitals o confinat a les residències d'ancians. Tots hem contemplat la costeruda pujada cap aquest Calvari on molts es curen i molts altres moren pel camí. Uns i altres, metges i metgesses, infermers i infermeres, i el personal del conjunt sanitari de la neteja, cuina, transport, seguretat, recepcionistes i tants altres... tots al servei humanitari dels malalts, amb els quals s'ha fet tot el que s'ha pogut i no sempre amb la desitjada facilitat de mitjans.

Els «cireneus», penso en els innumbrables voluntaris i voluntàries que han acompanyat a una població confinada a casa seva, però amb la responsabilitat familiar d'atendre els seus membres. Les Càritas desbordades per l'augment vertiginós de casos a atendre, igualment tantes altres entitats socials que cada dia estan donant resposta a noves demandes. «Cireneus» que han procurat el pa i els aliments, el personal sanitari i d'atenció religiosa a domicili, els qui han ajudat a la seguretat a les ciutats, pobles i carreteres. Llarga seria la llista de «cireneus». Prego que arribi una nova primavera basada en els valors de la solidaritat, el bé comú, el servei, la gratuïtat, la misericòrdia, el perdó..., valors tots ells basats en la caritat, la que ens mostra a estimar com estima Jesús.

«El que està passant no és un càstig de Déu»

Mons. Segundo Tejado Muñoz,
sotssecretari del Dicasteri per al Servei
del Desenvolupament Humà Integral

Mons. Tejado reflexiona sobre el coronavirus com un signe dels temps.

«Esperem que això que estem vivint generi una reflexió que ens porti a veure la pròpia fragilitat i a reconèixer-nos com una única família humana»

La missió del Dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà Integral és «múltiple i complexa», ens explica el seu sotssecretari, Mons. Segundo Tejado Muñoz. Aquest organisme s'ocupa de la promoció del desenvolupament humà integral a la llum de l'Evangelí, segons la Doctrina Social de l'Església, i també de molts aspectes pastorals que toquen l'àmbit social de la missió de l'Església com la salut, la immigració, les poblacions itinerants, les poblacions vulnerables, els empresonats, les víctimes de conflictes armats i de catàstrofes naturals, etc. Amb Mons. Tejado parlem sobre la comissió creada expressament per al Covid-19.

Com neix la comissió vaticana per al Covid-19?

La comissió per al Covid-19 neix perquè el Papa va voler que el Dicasteri s'ocupés directament d'aquesta pandèmia. El Papa ens ha demanat que creem una comissió per expressar la preocupació i l'amor de l'Església per la família humana davant d'aquesta pandèmia i, sobretot, per promoure l'anàlisi i la reflexió pel que fa als desafiaments socioeconòmics del futur i els criteris per afrontar-los. Es tracta de donar una resposta al moment immediat, però sobretot una resposta de fe als problemes provocats per la crisi. No és una resposta màgica, sinó una reflexió sobre la societat i els desafiaments que estem vivint. Donar una paraula d'esperança, il·luminar, per afrontar un futur que no serà fàcil, com ja estem experimentant i vivint tots.

Quines són les tasques que es fan?

De les converses que vam tenir amb el Sant Pare van sorgir els cinc grups que formen aquesta comissió. El primer grup, que coordino jo personalment, es dedica a escoltar les necessitats de les Esglésies locals, treballant en cooperació amb Càritas Internacional, una estructura que ens permet gestionar les peticions d'ajuda i les donacions per fer front a aquesta emergència inusual en la qual ens trobem. Les emergències sempre han succeït de manera local, en una nació, en una regió, en una ciutat. Una inundació, un terratrèmol, la fam, sempre han estat emergències localitzades en un territori, en una província o ciutat. En aquest moment ens trobem davant d'una emergència global, enorme, on és impossible respondre a totes les necessitats. El Sant Pare ens ha dit molt clarament que no és a les nostres mans resoldre el problema. Podem fer signes, donar un cop de mà allà on ens ho demanin, escoltar i donar suport a les Esglésies locals, que són les veritables protagonistes. En aquest sentit, totes les setmanes tenim una o dues videoconferències amb les Esglésies dels diferents continents. Parlem amb els responsables de la Pastoral de la Salut, amb els capellans d'hospitals, amb els de les presons. El que fem és escoltar aquestes persones, amb la consciència que tot ens supera en aquesta emergència.

El segon grup és de reflexió i d'anàlisi. El Papa ens ha demanat començar a pensar en el futur, què és el que passarà, a fer propostes, a donar respostes immediates de caritat, però també a donar respostes des del punt de vista estructural, econòmic, reflexionant sobre les causes i els efectes d'aquesta pandèmia, en particular en els àmbits del medi ambient, l'economia, la feina, la salut, la política, la comunicació i la seguretat. El tercer grup és de comunicació i opera juntament amb el Dicasteri de la Comunicació, per comunicar el treball de la comissió.

El quart grup s'encarrega de la relació amb els Estats i amb els organismes internacionals, comunicant-los els fruits de la recerca, el diàleg i les reflexions emanades. I el cinquè grup és responsable del finançament per sostenir el suport de la comissió a les Esglésies locals i a les organitzacions catòliques, així com les seves activitats de recerca, anàlisi i comunicació. Cada dia treballem amb reunions, reflexions, estudis de possibilitats. No podem dir que solucionarem tots els problemes, però escoltem les Esglésies, els enviem les nostres reflexions i els demanem que ens enviïn les seves.

Es pot dir que la nostra època quedarà marcada pel Covid-19?

Els cristians pensem que Déu es manifesta en la història, en Jesús de Natzaret i en la vida de cada home; quan tot ho veiem amb els ulls de fe en Jesucrist ressuscitat. Ens adonem que el que està passant no és un càstig de Déu, sinó una paraula de conversió perquè l'home torni a Ell. Perquè l'home, fins que no es troba amb Déu, no reposa. Déu és un Pare bo que ens estima, ens crida constantment a Ell. Ens convida a viure de manera que aquest moment sigui de gràcia, sigui un temps que se'ns concedeix per apropar-nos més al Senyor, perquè aquesta sigui una societat més justa, on la caritat i la solidaritat regnin, on les persones més pobres i vulnerables tinguin

La comissió vaticana per al Covid-19 s'ha creat per exprés desig del papa Francesc.

«El nostre baptisme ens impulsa a sembrar la caritat en qualsevol situació que visquem, tot i que sigui la més extrema»

l'espai que han de tenir.

Creu que això porta a un replantejament del model de desenvolupament, a una nova economia, a una reestructuració de la societat?

Sense caure en un optimisme ingenu, penso que podem mirar el futur amb esperança. Sense cap dubte, aquest és un moment de dificultat que farà replantejar-nos moltes coses, especialment la cura de les persones més fràgils. Els Estats moderns semblava que tenien tot el necessari per atendre les persones més vulnerables, i ara s'ha vist que en molts casos no ha estat així. Encara no sabem el que passarà ni com serà la societat futura. Tots esperem que això que estem vivint generi una reflexió que ens porti a veure la pròpia fragilitat i a

«És un moment privilegiat per tenir una relació amb Déu més íntima i menys superficial»

reconèixer-nos com una única família humana, i des d'aquí recolzar-nos més en el Senyor.

En moments com el present es verifica que l'home és capaç de fer el bé, fins i tot heroicament; malauradament, però, alhora es treu profit d'aquests moments per al propi interès personal. Hi ha moltes coses positives que estan succeint, per exemple, hi ha moltes conversions i testimonis de sacrifici personal. Estem en contacte constant amb les Esglésies locals d'arreu del món i estem escoltant testimonis impressionants d'abnegació, de treball, de moltes persones que estan vivint, dins del dolor, moments meravellosos, plens de vida, d'esperança i d'alegria, malgrat el dolor i el dol. En això, com a Església, estem cridats a sembrar el bé i l'esperança. El nostre baptisme ens impulsa a sembrar la caritat en qualsevol situació que visquem, tot i que sigui la més extrema.

Potser el que cal primer en moments com aquests és escoltar i reflexionar, cercar la llum per poder caminar?

La nostra missió és doble, però en el fons és la mateixa. D'una banda, estem cridats a ajudar i a manifestar l'amor de Déu amb la caritat, como ho estan fent les Esglésies locals, a través del nostre amor al proïsme. L'Església sempre ha estat al costat de les persones més vulnerables, amb tants sants. D'altra banda, l'Església sempre ha tingut una paraula profètica, no en el sentit d'endevinar el futur, sinó de ser una paraula que dona llum sobre els esdeveniments. Ja el Papa a les misses dels matins, en les seves intervencions, està donant moltes línies per interpretar tota aquesta catàstrofe. També cal temps per reflexionar.

Com veu vostè la situació que vivim a la llum de la Bíblia?

A mi m'ha ajudat molt llegir el relat dels deixebles d'Emmaús. Els deixebles d'Emmaús també han patit un «coronavirus» inesperat. Els deixebles seguien Jesucrist plens d'amor, plens de meravella per les seves obres i paraules; hi creien com a Fill de Déu i, de sobte, el veuen

clavat en una creu. És una situació enorme la que han viscut. No estava en els seus plans, no es podien esperar que el Messies acabés així, com va acabar Jesús. Se'n van tristos, capcots i, pel camí, Jesús s'hi apropa. Llavors comencen a explicar a aquest estranger la història des del seu punt de vista, la seva història trista, trista... I Jesús... els explica una altra història! Els explica la mateixa història, però d'una altra manera. I com els convenç?

Comença per l'Esclusiva: feixucs d'enteniment i lents per comprendre tot el que havien dit Moisès i els profetes! És una mica l'experiència que cadascun de nosaltres hem de tenir: passar de la tristesa, de la dificultat, de la soledat, de ser a casa, de la manca de relació amb els altres, de la manca de l'estimació, de la carícia... a Jesús, que t'ho explica tot d'una altra manera. És un moment privilegiat per tenir una relació amb Déu més íntima i menys superficial, per tornar a resar el Rosari en família, per obrir l'Esclusiva. Si no podem anar a l'esclusiva, sempre podem resar a casa, assistir a la missa del Papa per televisió i fer la comunió espiritual. Després de parlar als deixebles d'Emmaús de la Paraula, Jesús fa un altre salt, que és l'Eucaristia, els parteix el pa. Allà el reconeixen, quan parteix el pa. Als meus amics els dic que tinc un desig enorme de celebrar una bellíssima Eucaristia a la parròquia, amb la gent, amb la comunitat cristiana. Tinc més ganes de l'Eucaristia. És la nostàlgia de l'Eucaristia amb els germans en la fe. Potser anàvem a missa una mica superficialment, la nostra vida anava per un cantó i la nostra fe per un altre. A mi aquesta figura dels deixebles d'Emmaús amb coronavirus m'ha ajudat molt.

Esperem amb molta il·lusió els fruits del seu treball i de la seva reflexió, que segurament sortiran en forma de documents.

Sí, esperem que sigui aviat. Els demano que preguin per nosaltres i per la nostra feina.

SABER ESCOLTAR

L'estàtua amb peus de fang

Qui visita les ruïnes d'un gran imperi històric resta admirat. I, a la vegada, decebut, s'adona de la força de la deu que la història té en els diversos temps. Impressiona, per exemple, una visita a Petra, regne dels nabateus.

La Bíblia conta, també, la història dels jueus en el seu exili a Babilònia. El llibre de Daniel va tenir la seva vigència en temps del rei Antíoc Epifanes. Els israelites eren perseguits i l'obra literària pretén, en nom de Déu, consolar aquells que sofrien persecució.

L'autor, doncs, escriu per consolar els deportats de Jerusalem, entre els quals figuraven tres joves dotats d'un gran sentit del judaisme i del zel per a Déu. El rei Nabucodonosor té un somni que cap astròleg no sap explicar. Recorren a Daniel, un dels

tres joves hebreus, per desxifrar la visió reial. Daniel, un dels deportats, va ser qui, en nom de Déu que tot ho coneix, l'interpreta com el futur final del regnat de Nabucodonosor.

El rei va tenir aquest somni: veié una magnífica i brillant estàtua; amb el cap d'or fi, el pit i els braços de plata, el ventre i les cuixes de bronze, les cames de ferro i els peus en part de ferro i en part d'argila. Es despreguà una pedra que va topar amb els peus de l'estàtua i la va esmicolar. L'estàtua, interpretà Daniel, significava el poder de Déu damunt dels homes. Déu ha donat l'imperi, el poder, la força i la glòria. Una sèrie d'imperis, significats amb els elements de l'estàtua, anuncien un nou regne substitutiu del de Nabucodonosor.

Això obre la perspectiva de la his-

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

tòria: els regnes de la terra passen. Els perseguits han de confiar en el regne de Déu que durarà sempre, que no és d'aquest món, però té una magnífica pedra —Jesucrist— que cap poder no enfonsarà. Nabucodonosor confessa que Déu és Déu dels déus i Senyor dels reis.

Tal com diu Verdaguer: «Les corones i solis rodolen per la pols com d'un arbre les fulles. On deixàreu, gegants, les despulles? Babilònia tes torres on són?»

Els perseguits han de confiar en el regne de Déu que durarà sempre perquè no és d'aquest món

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Acostumem a sentir, a dir o a llegir que certa realitat minúscula d'un llogaret és un fet històric, i aquest qualificatiu deixa satisfets els que hi han pres part. Tot esdeveniment emmarcat en l'espai temps ho és i molts cauen en l'oblit.

Però hi ha fets que, sens dubte, tenen una importància històrica i que deixen empremta. Certament, la nostra trista realitat actual n'és un. Té importància i induirà a conseqüències imprevisibles. No em refereixo a la mort de tantes persones en les quals penso amb respecte i prego per elles amb devoció. Em permeto al·ludir a un altre assumpte. Torno al de la retransmissió de la missa per televisió i a l'interès que aquest fet s'ha posat de moda. Ha tingut tanta importància que el mateix cardenal Dolan assenyalaria

A PROPÒSIT DE...

Fet històric

en la seva homilia que el president Trump seguia aquesta celebració per televisió (*sic*).

Tantes emissions i des de tants llocs són singularitats del nostre temps, però penso que no són fets d'importància històrica.

El P. Ignasi Fossas, prior de Montserrat i molt amic, m'ha escrit a propòsit del que vaig dir. Trio alguns paràgrafs: «És interessant la reflexió que proposes sobre l'ambó. Segurament no calen els permisos previstos per a l'altar i el sagrari. Però hem de distingir entre un fa-

Hi ha un altre aliment i medicina espiritual que és la Paraula de Déu

ristol com a suport o exposició de la Bíblia i un ambó. L'ambó és un espai. Al Bendicional s'assenyala el ritu de la benedicció de l'ambó... Per a l'eucaristia cal un ministre ordenat per celebrar-la... per a la celebració litúrgica de la Paraula hi ha d'haver un ministre ordenat (com a mínim un diaca per a l'evangeli i un laic instituït per a les altres lectures o el salm sponsorial).» Agraeixo les precisions d'un monjo i doctorat, però altra cosa és que es compleixin. En els meus temps se'm va atorgar l'orde del lectorat, però no recordo que l'exercités mai.

Continuaré, però ja avanço el que diu el bisbe Caraveli: «Hi ha un altre aliment i medicina espiritual que és la Paraula de Déu. És important alimentar-nos amb el pa de la Paraula.»

Aquesta setmana presentem un document vaticà sobre desplaçats interns, l'Església catalana prepara una desescalada gradual, parlem de la versió digital de Catalunya Cristiana, Bernat Sellarès escriu sobre una nova economia i Mans Unides demana solidaritat

La pandèmia ha empitjorat la situació de més de 50 milions de persones

El Vaticà presenta un document sobre desplaçats interns

El Vaticà ha fet públic un nou document sobre desplaçats interns (disponible a <https://migrants-refugees.va/>), amb pautes pastorals aprovades pel papa Francesc, on denuncia la situació d'«invisibilitat» d'uns 50 milions de persones en aquesta situació.

Aquest document de la secció Migrants i refugiats del Dicasteri per al Servei Integral de Desenvolupament Humà va ser presentat en una roda de premsa pel sotssecretari d'aquest departament, el cardenal Michael Czerny.

El purpurat va destacar que la pandèmia del Covid-19 ha agreujat la situació dels desplaçats interns, fet que se suma als problemes que hi ha. També va expressar el desig que els atacs de naturalesa xenòfoba acabin per la consciència que els migrants són essencials en el treball en l'àrea de la salut, l'agricultura o les activitats comercials.

Les directrius ara publicades pel Vaticà tenen com a objectiu reconèixer les poblacions que estan «obligades» a abandonar la llar i cercar refugi dins del seu propi territori nacional.

El cardenal Michael Czerny va sol·licitar que aquestes persones «rebin suport, siguin promogudes i eventualment reintegrades, perquè puguin desenvolupar un paper constructiu en el seu país, fins i tot si causes molt fortes, tant naturals com humanes injustes, els van obligar a abandonar casa seva per refugiar-se en un altre lloc, dins del seu propi país».

De la seva banda, el pare Fabio Baggio, també sotssecretari de la secció Migrants i Refugiats, va explicar que les pautes pastorals s'organitzen entorn dels quatre verbs amb els quals el Papa ha presentat l'acció de l'Església catòlica en el camp de la migració: acollir, protegir, promoure i integrar.

El P. Baggio va destacar la «invisibilitat» dels desplaçats interns, que sovint no tenen «reconeixement formal» de la seva situació ni instruments internacionals que els defensin.

La conferència de premsa va comptar amb el testimoni d'Amaya Valcárcel, del Servei Jesuïta a Refugiats, que va parlar de les «limitacions» que les organitzacions experimenten en l'accés a les poblacions desplaçades dins del seu propi país, «a causa de conflictes o a la manca de reconeixement dels seus drets i necessitats».

Valcárcel es va referir, particularment, a la situació a Síria, Colòmbia, l'Iraq, Burundi, el Sudan del Sud, l'Afganistan o Myanmar, amb persones desplaçades en una «situació crònica de vulnerabilitat».

Servei Jesuïta a Refugiats

El Servei Jesuïta a Refugiats acompanya els desplaçats des de fa 40 anys.

Les directrius publicades pel Vaticà tenen com a objectiu reconèixer les poblacions que estan «obligades» a abandonar la llar

«El Vídeo del Papa»

D'altra banda, en l'edició de maig *El Vídeo del Papa* recull la intenció del Pontífex de pregar especialment pels diaques, als quals considera «els guardians del servei en l'Església».

En el seu missatge, Francesc recorda que «els diaques no són sacerdots de segona categoria», sinó que «formen part del clergat i viuen la vocació en família i amb la família».

En paraules del Pontífex, «estan dedicats al servei dels pobres que porten en ells mateixos el rostre de Crist sofrent». Per això, convida a pregar perquè tots els diaques, «fidels al servei de la Paraula i dels pobres, siguin signe vivificant per a l'Església».

I també en aquest mes de maig el Papa ha iniciat un nou cicle de catequesi en l'audiència general, dedicat a la pregària, «aliment de la fe i la seva expressió».

Especialment, Francesc ha assenyalat que en moments difícils a causa de la pandèmia del coronavirus, hem de redescobrir la necessitat de la pregària en les nostres vides, que obrim les portes dels cors al amor de Déu, que sabrà escoltar-nos.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

L'àvia del Papa

Els pares del papa Jorge Bergoglio van donar als seus fills una base cristiana molt sòlida. Quan el Papa parla de la seva àvia, però, ho fa en termes molt evocadors i elogiosos. Ella va influir força en la vida espiritual dels seus nets. L'àvia Rosa sovint els contava històries de sants. El pessebre i les funcions litúrgiques de Setmana Santa eren una de les grans ocasions per inculcar els valors cristians en els seus nets. Bergoglio conta que quan anaven a la processó de Divendres Sant els deia: «Veieu? Ara Jesús està mort però el diumenge ressuscitarà.»

Quan es va tractar de la vocació al sacerdoci del Jorge, els pares no ho acabaven d'acceptar, però l'àvia Rosa l'animava contínuament, sobretot en els anys de Seminari, a continuar fidelment per aquest camí. Això sí, li deia que si per la raó que fos ho volia deixar, les portes de casa seva sempre estarien obertes per acollir-lo. Naturalment els pares són els qui més poden influir en la formació dels seus fills, però els avis no han de renunciar a la seva tasca formadora que és molt important i, qui sap?, potser poden tenir una part molt important i fins i tot decisiva a l'hora que els seus nets s'engresquin per la preciosa vocació a la vida religiosa i al sacerdoci.

Avis, apa, animeu-vos-hi!

Barcelona, Sant Feliu, Terrassa, Solsona, Vic i Girona no han entrat aquest 11 de maig a la fase 1

El culte públic comença parcialment a Tarragona, Tortosa, Urgell i Lleida

IGNASI MIRANDA
Redacció

S'ha començat novament a celebrar culte públic, des del dilluns 11 de maig, als temples catòlics situats a les zones sanitàries del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre i de l'Alt Pirineu i l'Aran. Ha estat l'inici de la fase 1 de retorn progressiu a la normalitat. Les diòcesis de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa han hagut d'esperar, com també Girona, Vic i Solsona. Igualment han quedat fora bona part de Lleida i algunes zones d'Urgell. L'arxidiòcesi de Tarragona sí que ha pogut entrar en la fase 1, però tampoc en la seva totalitat, ja que 31 de les 200 parròquies segueixen igualment a la fase 0. L'única diòcesi que ha entrat totalment en aquesta etapa és Tortosa, incloent-hi també la zona de la província de Castelló.

En tot cas, per resoldre dubtes sobre la possibilitat de participar físicament en l'Eucaristia a la pròpia zona, sobretot dins les diòcesis de Tarragona, Lleida i Urgell, es pot consultar al bisbat o arquebisbat corresponent. La fase 1 de desescalada inclou el culte públic sempre que s'ocupi un màxim d'un terç de l'aforament de les esglésies, es mantingui la separació i se segueixin totes les precaucions higièniques, entre altres mesures.

A Tarragona, després de les orientacions per a la represa progressiva del culte signades per l'arquebisbe Joan Planellas el 5 de maig, han entrat en la fase 1 un total de 169 parròquies, de les 200 que hi ha a l'arxidiòcesi, fet que suposa la participació dels fidels en les condicions establertes. Inicialment continuaven la setmana de l'11 de maig en la fase 0 les 31 parròquies restants,

de les quals 23 són de l'arxiprestat d'Urgell-Garrigues (geogràficament de la província de Lleida) i 7 de la comarca de la Conca de Barberà, dins la regió sanitària de la Catalunya Central. També continua a la fase 0 la parròquia de Cunit, que pertany a l'àmbit sanitari del Garraf i l'Alt Penedès.

Pel que fa a altres diòcesis, destaca igualment la complexitat d'Urgell, on bona part del territori està integrat en la zona sanitària de l'Alt Pirineu i l'Aran, però les àrees del Ripollès, el Pla d'Urgell, la Noguera i alguna altra més llunyana de la zona pirinenca han quedat igualment fora de l'etapa inicial de desescalada. A Lleida, on bona part també segueix en la fase 0, té diverses parròquies de pobles de la part nord que sí que hi han entrat.

A més, la diòcesi de Girona, que ha quedat íntegrament fora d'aquesta primera etapa, fins i tot ja havia establert abans que

La fase 1 de desescalada inclou el culte públic sempre que s'ocupi un màxim d'un terç de l'aforament de les esglésies, es mantingui la separació i se segueixin totes les precaucions higièniques

La parròquia de Sant Jaume de Riudoms, durant la primera missa amb culte públic el dilluns 11 de maig.

Els bisbes de Catalunya, a la reunió telemàtica que van tenir el 5 de maig passat, ja havien posat en comú aquesta tornada a la normalitat

no acolliria culte públic a les seves esglésies fins al cap de setmana de Pentecosta, dies 30 i 31 de maig, en aquest cas també per altres raons lligades a l'alt percentatge de clergat gran i a la manca de capacitat de redistribuir preveres i d'atendre totes les necessitats sacramentals, litúrgiques i socials en les condicions més restrictives. I a banda de la Província eclesiàstica de Barcelona en la seva totalitat, on l'àrea metropolitana està tenint especials dificultats per controlar la pandèmia del coronavirus, no han entrat tampoc aquest 11 de maig en la fase I les diòcesis de Vic i Solsona.

A partir de les orientacions que la Conferència Episcopal Espanyola va fer públiques el 29 d'abril, cada pastor diocesà té la potestat eclesiàstica de concretar i adaptar, si cal, aquests principis per convertir-los en normes. La línia, però, és semblant a totes les esglésies locals, amb les màximes precaucions, la

comunió preferentment a la mà, la presència de col·laboradors a les portes perquè quedin obertes i es pugui determinar el màxim permès d'un terç, l'absència de paraula en veu alta quan s'administra el sagrament i, per descomptat, la separació d'almenys un metre i mig.

Coordinació des de la Tarraconense

Els bisbes de Catalunya, a la reunió telemàtica (número 235) que van tenir el 5 de maig passat, ja havien posat en comú aquesta tornada a la normalitat, abans de saber quines diòcesis entraven inicialment en la fase I. Els pastors de la Tarraconense, a més de fer seves les disposicions generals de l'episcopat espanyol, van tractar temes logístics i econòmics de futur, amb la idea de trobar un suport sinodal entre totes les diòcesis amb seu a Catalunya. A més, asseguren que tots ells han fet la seva pròpia regulació, sempre amb «prudència pastoral i en diàleg amb els interessats i les famílies». Finalment, en aquesta reunió, els prelatos van destacar «el treball que les Càritas diocesanes porten a terme aquests dies, així com tots els serveis caritatius de les parròquies i centres d'atenció als necessitats». També van abordar «qüestions relatives al sosteniment econòmic de les parròquies durant aquest període de confinament i també de cara al futur immediat».

I en una entrevista a Ràdio Estel el dimecres 6 de maig, el vicari judicial de l'Arquebisbat de Barcelona, Santiago Bueno, va recordar que «les precaucions en la tornada als temples no afectaran la litúrgia». Va fer una crida a «tenir en compte la manera de sortir del temple, que cal fer de manera esglaonada i guardant la distància social establerta». També va invitar tothom a «complir amb les restriccions d'aforament i a ser puntual, per no quedar fora de l'assemblea». Com a balanç del que l'Església ha viscut fins ara, el també canonge va recordar que «les esglésies han estat prudentment obertes per al qui ha desitjat entrar a pregar». També va aclarir que «si s'han suspès les litúrgies públiques, s'ha fet pensant justament en la salut dels fidels».

El setmanari impulsa la versió digital per arribar a totes les llars

«Catalunya Cristiana» en temps de Covid-19

MACIÀ GRAU
Redacció

Un dels pocs aspectes positius que ha suposat l'arribada del Covid-19 a les nostres vides és la ràpida capacitat d'adaptació que han mostrat diversos sectors de la societat per reduir l'impacte de la pandèmia per ajudar les persones a viure el confinament de la millor manera possible, sempre dins de l'excepcionalitat. Les classes *online* que han dut a terme molts professors, la implemantació del teletreball o les misses en *streaming* que han mantingut els fidels a prop de les parròquies en són un gran exemple.

En el cas de *Catalunya Cristiana*, la dificultat va arribar en el moment en què Correus va aturar l'enviament de revistes i es van tancar bona part de les parròquies a causa de l'estat d'alarma, un fet que va obligar-la a prendre una decisió única en els seus més de 40 anys d'història: aturar la impressió del setmanari fins que la situació tornés a la normalitat.

Accés lliure als continguts durant el confinament

Tot i que s'hagi deixat d'imprimir la revista temporalment, durant el confinament l'equip de redacció de *Catalunya Cristiana* ha continuat treballant per seguir amb la seva tasca d'evangelització i per oferir als lectors tota la informació sobre l'Església i les iniciatives culturals i solidàries que s'han

Des de l'inici de l'estat d'alarma tots els lectors han pogut accedir gratuïtament a la versió digital de «Catalunya Cristiana»

impulsat durant aquests mesos. No obstant això, davant la impossibilitat de fer arribar els exemplars físicament a les parròquies i als subscriptors, la direcció del setmanari va prendre la decisió d'oferir el contingut íntegre de la revista de forma gratuïta a través de la pàgina web (www.catalunyacristiana.cat). Gràcies a aquesta iniciativa, des de l'inici de l'estat d'alarma tots els lectors han pogut accedir gratuïtament a la versió digital de *Catalunya Cristiana*, una situació que ha propiciat el creixement de la comunitat a internet.

Aquest augment dels lectors de la versió digital ha quedat de manifest en la quantitat de visites a la pàgina web, que han augmentat en els darrers mesos: el nombre de sol·licituds per accedir als seus continguts ha passat de 2.397 al mes de gener a 3.835 a l'abril.

Les xarxes socials, essencials

Amés d'oferir tots els continguts de manera gratuïta, un dels factors que més ha afavorit el creixement

el temps de confinament (n. 2116), una aproximació sobre els autors que han estat inspirats per la fe (n. 2117), una reflexió sobre els aspectes positius de la pandèmia (n. 2118), les claus d'un sistema econòmic fràgil i deformat pel diner (n. 2119) i una anàlisi de l'impacte del Covid-19 als països més pobres (n. 2120). Totes aquestes qüestions, juntament amb els articles d'opinió dels col·laboradors, han format el gruix dels continguts durant el confinament.

D'altra banda, per complementar els articles de fons, el setmanari ha utilitzat la pàgina web i les xarxes per seguir al dia l'actualitat tant religiosa com cultural i especialment solidària, que ha pres una importància encara més rellevant els darrers mesos. Iniciatives d'entitats com Càritas, Sant'Egidio, Mans Unides, o l'Hospital de Campanya de Santa Anna, entre d'altres, han trobat en les xarxes socials de *Catalunya Cristiana* un important altaveu per cridar a la solidaritat ciutadana.

A l'espera que la situació torni a la normalitat i que el setmanari es torni a imprimir tan aviat com sigui possible, des de l'equip de redacció aprofitem per agrair el suport de tots els lectors que cada dia feu possible que la comunitat de *Catalunya Cristiana* continuï creixent.

de la comunitat digital del setmanari ha estat el seguiment que ha fet de tota l'actualitat de l'Església catalana, gràcies a la col·laboració amb tots els bisbats catalans. Per fer-ho de la forma més immediata possible, i tenint present que la periodicitat de la revista és setmanal, durant el confinament han pres un paper més rellevant les xarxes socials on *Catalunya Cristiana* és present, com son Twitter, Facebook i Instagram.

A Twitter, on fa pocs mesos el setmanari va assolir la xifra dels 5.000 seguidors, diàriament s'hi destaquen alguns fragments de les entrevistes i articles dels números de cada setmana, que des de l'arribada del Covid-19 s'han centrat a ajudar els lectors a viure la fe durant els moments d'incertesa: la revista ha ofert recursos digitals per poder viure amb profit espiritual

Durant el confinament, tots els números de «Catalunya Cristiana» es poden consultar gratuïtament a la seva web.

CatalunyaCristiana

@catcrist

Setmanari d'informació i de cultura religiosa, amb l'Evangelí al punt de mira. També a [facebook.com/catalunyacrist...](https://www.facebook.com/catalunyacristiana) i a les ones @radioestel

[Tradueix la biografia](#)

Barcelona [catalunyacristiana.com](https://www.catalunyacristiana.com)

Data en què s'hi va unir: març de 2010

3.369 seguint 5.143 seguidors

El perfil de Twitter de «Catalunya Cristiana» va assolir els 5.000 seguidors recentment.

La Quaresma de la pandèmia i la Pasqua de l'economia

«No tingueu por. Aneu a dir als meus germans que vagin a Galilea i que allí em veuran.»
Mateu 28,10

Aquest mes de maig es compleix un any des que el papa Francesc va enviar una carta dirigida a joves economistes i emprenedors convocant-los a Assís per «fer un “pacte” per canviar l'economia actual». Curiosament, es volia que aquest esdeveniment internacional anomenat *The Economy of Francesco* promogués una reflexió reposada entorn de l'economia per tal d'afavorir un bon discerniment. Poc ens podíem pensar que aquest alentiment que cercàvem ens pogués venir imposat a causa d'una pandèmia i s'acabés convertint en una aturada quasi general de l'economia.

Prenent com a model el món animal, podríem dir que l'economia ha hibernat i, en fer-ho, ha posat més que mai de manifest que el treball de les persones és i dona vida. És ben normal, doncs, que ens puguem neguitejar en preguntar-nos què s'esdevindrà econòmicament després d'aquesta aturada. Doncs bé, la resposta a aquesta pregunta tindrà molt a veure en el fet de com actuem econòmicament en relació amb dues realitats que ja coneixíem: d'una banda, la d'aquells qui *tenen* (aquells qui han pogut acumular reserves per poder-se mantenir econòmicament durant la inactivitat) i, de l'altra, la d'aquells qui *no tenen* (aquells que no han pogut acumular abans d'hibernar, que

diem que “viuen al dia”, o senzillament ja no comptaven amb allò essencial abans que s'estengués l'epidèmia).

Per als qui *no tenen* és del tot necessari que «aturem el cop», que continuem sostenint econòmicament empreses, autònoms, treballadors, persones; que posem en marxa mecanismes com la renda vital garantida, com ja s'està plantejant. No només des de l'evident punt de vista humà i de justícia social, sinó també des d'un punt de vista de l'interès econòmic general, ja que prestacions com aquesta són, en última instància, estímuls a la demanda. En aquest sentit, en qui m'agradaria centrar-me en aquesta ocasió és en aquells qui *tenen*, ja que són (som) els que han de «donar l'empenta». Que l'economia rebroti i floreixi de nou després de la quaresma hivernal de la pandèmia dependrà en gran mesura de l'esperit amb el qual actuem econòmicament empreses, estats, consumidors, en definitiva, les persones. Per tant, és important que deixem de llançar missatges alar-

BERNAT SELLARÈS

Professor d'Història del Pensament Econòmic a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Organitzador i participant de la secció Negocis i Pau a *Economy of Francesco*.

Agustí Codinach

Hem de deixar-nos amarar per la confiança que ens empeny cap a l'encontre de l'altre generant reciprocitat econòmica

El mal comú de la pandèmia que patim ens està revelant els brots verds d'una economia diferent

Que l'economia floreixi després de la quaresma hivernal de la pandèmia dependrà de com actuem econòmicament empreses, estats, consumidors

El confinament ens ha fet redescobrir el mercat com un lloc d'intercanvi del *meu* temps de treball pel *teu* temps de treball

mistes ja que la por o la precaució excessives poden generar contraccions econòmiques produïdes únicament per la desconfiança.

Però aquí el confinament ens ha jugat a favor. Ens ha fet redescobrir el mercat com un lloc d'intercanvi del *meu* temps de treball pel *teu* temps de treball —un lloc d'ajuda mútua, com deia Genovesi— més que no pas com un lloc on cadascú busca satisfer el propi interès —com defensava Smith. En aquesta línia serà important mantenir aquest esperit de donació i servei que ens porti a treballar pels altres, a encomanar el sopar a domicili en aquell restaurant que ens agradava anar; no posposar les inversions que creiem necessàries per al bon desenvolupament de l'empresa; o no vendre les accions que teníem només perquè ara el seu preu sigui més baix.

Hem d'intentar contenir la por, aquella que ens porta a acaparar i a tancar-nos, i deixar-nos amarar per la confiança que ens empeny cap a l'encontre de l'altre generant reciprocitat econòmica. Com llegíem a

la Vetlla Pasqual, hem d'anar a Galilea, una cruïlla de camins com ens recordava el P. Abat de Montserrat en la seva homilia, un lloc de trobada de pobles diferents. De fet, són moltes les ciutats que han nascut en una cruïlla de camins. És l'exemple d'Igualada, una de les primeres a paraitzar-se a causa del confinament, on el creuament de persones en el punt de pas menys profund del riu (*gualada*) afavorí l'intercanvi, florint així el comerç i emergint una nova ciutat.

El mal comú de la pandèmia que patim ens està revelant els brots verds d'una economia diferent, més orientada a les persones i la seva salut, més sensible a la bellesa de la creació i la seva preservació. Aquest mal comú ens ha fet veure amb més claredat què és el bé comú. El pròxim mes de novembre és la nova data de l'albirada trobada del Papa amb els joves de l'*Economy of Francesco*, una cruïlla de camins de joves economistes i emprenedors d'on brollin noves realitats que ens continuïn apropant a la Pasqua d'una nova economia.

Madrid

Àsia és un dels llocs amb més necessitat. / Mans Unides

L'entitat respon a les peticions d'ajuda des d'Àsia, Àfrica i Amèrica

Mans Unides llança una campanya d'emergència pel Covid-19

REDACCIÓ
Madrid

CLARA PARDO
«És una crisi global que no entén de fronteres ni de riqueses; la vulnerabilitat d'uns és la vulnerabilitat de tots»

Amb motiu de la crisi del coronavirus, Mans Unides ha obert un compte d'emergència per respondre a les peticions d'ajuda que està rebent des de la majoria dels gairebé 60 països en els quals treballa. L'ONG de l'Església ha destinat ja més de 700.000 euros dels seus fons a projectes per reduir les conseqüències que la pandèmia de coronavirus està tenint entre els més desfavorits.

«Mans Unides, que fa més de 60 anys que lluita contra la fam i la pobresa al món, treballa per donar resposta a una emergència que està fent que les xifres de la fam i la malnutrició s'incrementin de manera alarmant», assegura Clara Pardo, presidenta de Mans Unides. «Per evitar aquest dra-

ma, es necessita una resposta a gran escala, en la qual s'impliquin els Estats de forma generosa i contundent. Perquè, si alguna cosa hem après en aquesta crisi, és que és una crisi global que no entén de fronteres ni de riqueses i que la vulnerabilitat d'uns és la vulnerabilitat de tots», afegeix.

Per a la presidenta de Mans Unides, «donar una resposta eficaç i efectiva a aquesta crisi és una qüestió de justícia. Estem parlant de persones que viuen en unes condicions en què cap ésser un humà hauria de viure».

Per això, Clara Pardo apel·la a la generositat: «Demanem que aquesta solidaritat es faci extensible més enllà de les nostres fronteres. Només així podrem vèncer aquesta pandèmia.»

En aquestes primeres setmanes, Mans Unides ha aprovat ja 29 projectes d'emergència, que han beneficiat prop de 350.000 persones i que s'han destinat a atendre necessitats urgents en l'àmbit sanitari, de prevenció, d'assistència en drets i d'alimentació i higiene en països d'Amèrica, Àsia i Àfrica.

Sobretot a l'Àfrica, l'organització està fent un esforç per dotar de material els hospitals en països en els quals els sistemes de salut són més que precaris. «La debilitat dels sistemes sanitaris és una altra de les vulnerabilitats a les quals intentem fer front. Si el coronavirus està tenint aquestes conseqüències en països com el nostre, no vull imaginar el que pot suposar en països en què els llits d'UCI es compten amb els dits de la mà i els respiradors estan només al'abast dels més rics, que es poden permetre comprar-los», explica Clara Pardo. «A més, la major part de les persones per les quals treballem no tindran, ni tan sols, possibilitat de rebre assistència, perquè no poden pagar-la», lamenta.

Mans Unides és conscient que aquesta crisi suposarà una veritable catàstrofe en els llocs on treballa.

Per col·laborar-hi: ES420049 6791742016000102, telèfon: 900 811 888.

SIGNES D'AVUI

Pandèmia: confiar en la ciència?

Laura Rosel, excel·lent periodista de Catalunya Ràdio, em va entrevistar a principis d'abril al seu programa *Catalunya nit*. Va obrir el diàleg amb una intervenció centrada en el debat entre ciència i dogma, entre fe i raó. Considero que aquest debat avui està desfasat i que existeix compatibilitat entre fe i raó, en la línia del discurs de Benet XVI a la Universitat de Ratisbona. Després vam entrar en la importància de la ciència, que es valora més quan es viu una situació com l'actual de confinament i pandèmia. Ciència i fe són dues aproximacions diferents, sovint complementàries, a una mateixa realitat. La mentalitat predominant faria pensar que la majoria de la gent confia en la ciència, fins i tot en detriment de l'espiritualitat. No estic tan segur que sigui així. Ara, perquè

hi ha en joc la vida de manera immediata i amenaçant. Però, quanta gent fa cas dels dictats de la ciència en l'àmbit ecològic? No és el mateix que jo individualment estigui en perill que ho estigui la humanitat, de la qual soc membre. En el primer cas, em preocupo. En el segon, tot sembla més llunyà i vaporós. Quan la ciència posa en qüestió els meus gustos, desitjos, aficions..., com li passa a un fumador empedreït que en cada paquet llegeix que el tabac mata, no sempre s'està disposat a pagar-ne el preu i confiar-hi.

La confiança en la ciència s'ha de compaginar amb l'esperit crític

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

La ciència té una paraula fonamental i insubstituïble a dir sobre el Covid-19 i sobre les vacunes que en puguin neutralitzar els efectes devastadors. Tots estem a l'expectativa. Mentrestant, també hi ha una pregunta que encara no ha obtingut una resposta satisfactòria: quin és l'origen d'aquest coronavirus? Una mala praxi alimentària o una creació de laboratori, que s'ha descontrolat? Quan l'OMS afirma, com va passar en aquest cas, que «no tenen evidències sobre un aspecte determinat», no descarta res, ni en un sentit ni en l'altre. Vol dir que cal comprovar els fets. La confiança en la ciència s'ha de compaginar amb l'esperit crític. Les seves dades em poden il·luminar a l'hora de decidir, sempre que estigui a les meves mans, quin estil de vida vull viure.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

I una d'elles, molt clara, és que ens hem de cuidar els uns als altres i no viure d'esquena a les necessitats. Quanta gent que durant aquesta pandèmia ajuda els veïns, els familiars, els amics! Quanta gent que ha trobat en la vida familiar, i en la proximitat dels fills, una unió que feia temps que no sentia...!

Una altra de les coses que ens haurà ensenyat el coronavirus és que hem d'estar més atents i vigilants envers el que passa al nostre voltant. Més encara, tenint en compte que la pobresa augmentarà davant la crisi social i econòmica que comportarà aquesta pandèmia, com ja preveuen els polítics: augment de l'atur, a causa de les pèrdues de les empreses, deutes acumulats, desnonaments... I, com passa sempre, això afectarà els més febles.

FINESTRA A LA VIDA

Quantes coses que ens diu el Covid-19!

Ja en comencem a veure alguns efectes. Les cues llarguíssimes a l'Hospital de Campanya de Santa Anna i en altres llocs d'ajuda, ens ho confirmen.

Però, com que aquesta finestra a la vida té per finalitat explicar les aventures i desventures que visc cada setmana, pensareu que, des del confinament, no és fàcil que passin coses. Doncs bé, curiosament, aquesta vegada sí que es tracta ben bé del que diu el títol, perquè, el que arà us explicaré, ho vaig viure precisament des d'una finestra de casa, la de la cuina.

Les tres germanes que vivim al pis del Raval estàvem dinant i, com que vivim en un entresòl, el balcó queda força a prop del carrer. Però, mai no ens havien demanat almoïna des de baix. De sobte, un home que passava en plena pluja i sense paraigua, desprovist de

maskareta i de guants, i amb cara d'angoixa, va alçar el cap i em va veure a mi que soc la que estic més a prop de la finestra, i em va cridar: «Em pot ajudar?»

Trasbalsada pel seu aspecte, ho vaig comentar amb les meves germanes i vam decidir, primer de tot, donar-li un paraigua, que va agafar amb molta il·lusió. Després li vam demanar què necessitava... Volia menjar! I no va ser gens difícil fer-li arribar des de la finestra.

És veritat que els veïns o coneixuts del barri, si ens veuen, ens saluden, però és la primera vegada que un captaire ens demana almoïna des de la finestra.

Molta gent durant aquesta pandèmia ajuda els veïns, els familiars i els amics

Cent anys del Papa que va venir del fred

**Joan Pau II va ser un dels pontífexs més
influent de l'Església contemporània**

El petit Karol Wojtyła amb els seus pares.

Aquest 2020 se celebren 100 anys del naixement i 15 de la mort de sant Joan Pau II, un dels Papes que amb la seva personalitat més ha marcat l'Església contemporània. Karol Józef Wojtyła (1920 – 2005) va ser el primer Pontífex no italià després de 455 anys i el primer de parla eslava. El seu pontificat, de més de 26 anys, va ser el tercer més llarg de la història després del de sant Pere i Pius IX, i va afrontar canvis substancials pel que fa a política i societat a escala mundial, especialment a Europa.

Havent viscut el comunisme a la seva Polònia natal, Joan Pau II es va oposar obertament al règim soviètic i va donar suport als moviments opositors que volien portar la democràcia a l'est del teló d'acer. Alhora, però, es va mostrar molt crític amb el capitalisme, perquè considerava que la societat occidental posava els interessos de mercat per damunt de la dignitat inalienable de cada persona humana. Va promoure l'ecumenisme amb les altres Esglésies i també el diàleg interreligiós, i davant de l'avenç accelerat de la secularització va posar l'Església sota el focus mediàtic i ell mateix va emprendre un centenar de viatges arreu del món per enfortir la fe dels fidels.

Una època turbulenta

Quan Karol Józef Wojtyła va néixer a Wadowice el 18 de maig del 1920, només feia dos anys que Polònia havia aconseguit la independència arran de la Primera Guerra Mundial. El nou país i el petit Karol creixien simultàniament. No va tenir una infància i joventut gens fàcils: als nou anys va perdre la mare, Emilia, i als dotze el seu únic germà, Edmund. El seu pare, Karol, moriria durant la Segona Guerra Mundial quan ell encara era un jove de 21 anys. El temps de la invasió nazi el va passar treballant en condicions precàries en una pedrera i en una fàbrica per evitar la deportació a Alemanya. Malgrat tot, el seu caràcter es va mantenir sempre jovial i esperançat, i va ser molt amant de diversos esports, com ara el muntanyisme i l'esquí. Així mateix tenia una sensibilitat especial per les arts, sobretot pel teatre i la poesia: de jove va fer d'actor amateur i al llarg de tota la seva vida, fins i tot com a Papa, va escriure nombrosos poemes.

Al jove Karol Wojtyła la vocació sacerdotal se li va desvetllar en plena guerra i ocupació nazi. En aquelles difícils condicions no va tardar a assistir al seminari de Cracòvia, llavors clandestí, i va ser ordenat prevere una vegada acabat el conflicte. Durant els seus pri-

Joan Pau II saludant els fidels instants després de ser escollit papa el 16 d'octubre del 1978.

mers anys de sacerdot va combinar l'atenció a diverses parròquies, amb la pastoral de joves i l'aprofundiment en els estudis filosòfics i teològics. Per les seves qualitats com a pastor i teòleg el 1958 va ser nomenat bisbe auxiliar de Cracòvia, arquebisbe de la mateixa ciutat el 1964 i finalment cardenal tres anys després. Va poder assistir a les sessions del Concili Vaticà II i de fet va contribuir força a la redacció de la constitució *Gaudium et spes*.

De Polònia al món

El 16 d'octubre del 1978, durant el conclave convocat després del breu pontificat de Joan Pau I, Karol Wojtyła era escollit Bisbe de Roma. Arribava així a la Seu de Pere un Papa procedent de l'est i desconegut per a la immensa majoria de catòlics del món. Ja com a Joan Pau II va veure clar els nombrosos desafiaments a què s'enfrontava l'Església a les acaballes del segle XX. Conscient de l'onada secularitzadora creixent va optar per relançar el catolicisme perquè parlés de tu a tu amb el món contemporani. Així va organitzar les Trobades Mundials de la Joventut, va multiplicar els seus viatges apostòlics arreu del món i va fer de l'Església catòlica una realitat mediàtica, sempre present a tots els mitjans de comunicació.

El seu llarg pontificat va estar marcat per diverses fites. Mn. Armand Puig i Tàrrach, rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià, destaca que «Joan Pau II va ser el Papa del Vaticà II i de l'humanisme cristià, un líder religiós de nivell mundial que, com a Papa, va portar l'Església catòlica al tercer mil·lenni. Però no tan sols els catòlics sinó tots els cristians van estar atents a la seva acció. L'any 2000 va ser, per a Joan Pau II, una fita epocal. El pas de mil·lenni era, per al Papa, una ocasió perquè tots els cristians descobrissin la seva vocació comuna que brolla, en darrer terme, de l'últim sopar: "Que tots siguin u" (Joan 17,21) —en llatí, *Ut unum sint*, nom de l'encíclica que preparava el Gran Jubileu de l'any 2000. Aquesta vocació ecumènica, que beu en el decret *Unitatis redintegratio* del Vaticà II, es visibilitzà al Coliseu el 7 de maig d'aquell any en la celebració-pregària dels màrtirs cristians del segle XX (amb alts representants de totes les esglésies cristianes) i trobà una memòria perenne en la basílica de sant Bartomeu a l'illa Tiberina, santuari dels nous màrtirs (entre els quals, els de la guerra civil espanyola). La segona fita que voldria esmentar és la Trobada interreligiosa del 27 d'octubre de 1986, que Joan Pau II va convocar per pregar per la pau. Per al Papa les religions no eren sembradores

de violència i conflicte sinó, ben al contrari, portadores d'un compromís comú a favor de la pau i el diàleg i constructores fraternes d'un món just i sense guerres. Aquest és l'anomenat "esperit d'Assís", que cada any continuen la Pregària per la Pau impulsada per la Comunitat de Sant'Egidio (a Barcelona, 2001 i 2010)».

El seu llegat a l'Església d'avui

La nostra Església actual no es pot entendre sense l'empremta del pontificat del papa polonès. Els pontífexs que han vingut després, tant Benet XVI com Francesc, n'han heretat el llegat i l'han fet progressar. Mn. Armand Puig identifica d'aquesta manera l'herència de Joan Pau II en l'Església d'avui: «L'Església del papa Francesc és deutora del pontificat de Joan Pau II, el qual també va començar en un moment de dificultats i crisi per a l'Església. L'any 1978 la contestació havia somogut els deu anys darrers del papa Pau VI. Després del brevíssim pontificat de Joan Pau I, calia un Papa que portés l'Església a un nou relançament evangelitzador (ja demanat per Pau VI en la *Evangelii nuntiandi*) i a una afirmació clara de la seva missió en el món, abandonant la por i les incerteses. Joan Pau II és el papa de la nova evangelització, i aquesta és una de les seves herències. De manera semblant, el pontificat de Francesc coneix un mot d'ordre —"l'Església

Commemoracions

Encara que amb limitacions a causa de la pandèmia de coronavirus, els cent anys del naixement de Joan Pau II se celebraran amb diverses commemoracions. La més destacada serà la missa d'acció de gràcies que oficiarà el papa Francesc aquest diumenge 17 de maig a la basílica de Sant Pere del Vaticà. Els bisbes polonesos, a més, difondran un missatge especial per ajudar a reflexionar sobre el magisteri de Joan Pau II.

Un altre esdeveniment important és la publicació del llibre *Sant Joan Pau II: 100 anys, paraules i imatges*, per part de la Llibreria Editora Vaticana. En l'obra es fa un repàs a la vida i obra del pontífex i compta amb el prefaci del papa Francesc. Finalment el 8 de maig passat també es va estrenar online, a causa del confinament prescriptiu, la pel·lícula *Wojtyła*, la investigació, del director José María Zavala. Es tracta d'un documental amb testimonis i documents quasi inèdits per conèixer més la figura de Joan Pau II. Es pot mirar subscriuint-se a <https://www.salavirtualdecine.com/es/>

en sortida"—, que plasma la voluntat d'impulsar la tasca missionera de l'Església, si bé amb la perspectiva més àmplia d'una reforma espiritual del cos eclesial i d'una extensió de l'acció eclesial a totes les realitats del nostre món. Per tant, la proposta sobre la comunicació de l'Evangelí, feta per Pau VI, creix amb Joan Pau II i es referma amb el papa Francesc. En segon lloc, el somni de Joan XXIII sobre una Església que era de tots i que s'obria a tots, es va fer realitat amb el Concili Vaticà II, conclòs feliçment per Pau VI. Joan Pau II va aprofundir-ne moltes intuïcions, rescatant el Concili dels qui el criticaven com a insuficient i dels qui el negaven com a perjudicial per a l'Església, i el va proposar sense componendes com a esdeveniment lluminós del nostre temps. Aquesta és la segona herència que Joan Pau II ens ha llegat.»

Cal deixar passar un temps prudencial per valorar objectivament figures de l'envergadura i la projecció mundial de Karol Wojtyła. Ara, passats quinze anys de la seva mort Mn. Armand Puig assenyala un seguit de punts que probablement, dins de la gran diversitat de l'Església, poden ser compartits per la majoria de catòlics: «Joan Pau II va ser un testimoni de la fe, "martiritzat" en el terrible atemptat del 13 de maig de 1981 a la plaça de Sant Pere, i un home carismàtic, que creia en els gestos profètics i en els símbols projectats cap al futur. El Papa missioner a mig món va barrejar global i local, el món sencer i la seva pàtria polonesa, una espiritualitat profunda i forts continguts socials, conviccions sòlides i tradicionals i visions que no eren del tot compreses, anticomunisme militant i crit per la solidaritat en defensa dels pobres. Podeu llegir un llibre definitiu: Andrea Riccardi *Juan Pablo II. La biografía*, Madrid: San Pablo 2011.» Joan Pau II va ser beatificat i canonitzat pels seus dos successors immediats, Benet XVI i Francesc. El Papa alemany el va beatificar l'1 de maig del 2011 i el Pontífex argentí el va proclamar sant, juntament amb Joan XXIII, el 27 d'abril del 2014. D'aquesta manera va passar a ser un dels sants d'aquesta Església que ell tant va contribuir a fer realment universal.

La figura de Joan Pau II encara marca l'Església actual.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Construïm «lideratges que marquin camins»

Benvolguts i benvolgudes, els últims anys han vingut marcats per la crisi econòmica i financera que, progressivament, s'ha anat traduint també en una crisi social i política per la manca de respostes adequades. Prèviament, havien tingut lloc moltíssims canvis en l'àmbit productiu o del treball, determinats pels impactes d'una globalització cada vegada més gran, amb un seguit de canvis tecnològics i amb un moviment de població significatiu cap a les zones més urbanes. Tan sols hem de mirar el mapa de la nostra arxidiòcesi per adonar-nos dels canvis ocorreguts en aquest sentit. A més, paral·lelament, s'havien esdevingut progressivament altres canvis, com el d'un fort procés d'individualització que implicava fortes variables en els mateixos llocs de socialització. A més, a redós d'un benestar i d'un consum cada vegada més gran, la nostra generació s'ha trobat marcada pels forts impactes ambientals, de notables repercussions en els espais naturals, amb la corresponent contaminació i el consegüent canvi climàtic. Impressiona constatar com, en aquests dies de pandèmia, l'economia s'enfonsa perquè gran part de la població consumeix tan sols el que és necessari. La greu crisi sanitària del Covid-19 està fent sorgir en molts cors una reflexió a fons sobre els moments que vivim, essent cada vegada més conscients

d'allò que ja deia el papa Francesc a l'inici del seu pontificat quan, en la seva exhortació programàtica sobre *L'alegria de l'Evangeli*, afirmava que estàvem vivint un «canvi d'època» (EG 52). Aquesta idea, el papa Francesc la formulava més explícitament en la Constitució apostòlica dirigida a les Universitats de l'Església (any 2017). Deia: «Avui no vivim només una època de canvis, sinó un veritable canvi d'època, que està marcat per una "crisi antropològica" i "socioambiental" d'àmbit global, en què trobem cada dia més símptomes d'un punt d'inflexió, a causa de la gran velocitat dels canvis i de la degradació, que es manifesten tant en catàstrofes naturals regionals com en crisis socials o fins i tot financeres» (*Veritatis gaudium*, Introducció, 3). Però el Papa no es quedava merament en aquesta visió negativa del moment que vivim, sinó que, tot citant l'encíclica *Laudato si'* —que aquesta setmana vinent complirà cinc anys—, afirmava: «Cal construir lideratges que marquin camins, mirant d'atendre les necessitats de les generacions actuals incloent-hi tothom, sense perjudicar les generacions futures» (*Laudato si'*, 53).

El que el Papa afirmava per a la societat en general, però posant la seva mirada en l'aportació eclesial i, concretament, en el treball de les Universitats de l'Església, ho hem de procurar aplicar també a nivell

d'Església diocesana. L'Església que peregrina a Tarragona s'ha de preparar per emprendre, amb esperit renovat, una nova etapa d'evangelització, tenint present que estem assistint a un «canvi d'època». Això demana «un procés decidit de discerniment, purificació i reforma» (EG 30). Calen «lideratges que marquin camins».

Volem afrontar aquesta nova etapa amb una il·lusió renovada, essent conscients dels reptes que ens estan venint a sobre. Ens podran servir de pauta aquelles actituds pastorals que vam indicar a la carta pastoral de la passada Quaresma, així com els mateixos canvis en l'organigrama diocesà que anem realitzant aquests dies. Gràcies a Déu, hem començat un progressiu desconfinament, davant la pandèmia del Covid-19. Que poder celebrar de nou la litúrgia i l'eucaristia presencialment, sempre amb les degudes precaucions, ens infongui una esperança renovada. Que amb l'ajut dels Consells i amb una implicació de tot el Poble sant de Déu —preveres, diaques, consagrats i consagrades, laics i laiques— puguem anar construint en la nostra Església diocesana «lideratges que marquin camins». Que esdevinguem tots deixebles missioners entregats, i amb una atenció especial als qui més sofreixen i patiran les conseqüències del que ens està passant. Ben vostre,

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

El mes de Maria

El mes de maig és un mes popularment conegut com el mes de Maria. De segur que molts en tenim agradables records d'infància en família o a l'escola, quan portàvem flors a la Mare de Déu. És un mes en què la venerem i la cuidem de manera especial i en el qual resar el Sant Rosari adquireix un valor profund.

Aquest any el papa Francesc ha escrit una carta en què ens emplaça a «redescobrir la bellesa de resar el Rosari a casa». Ens envia aquesta missiva en uns moments difícils, en què les nostres vides s'han vist totalment alterades per una insòlita pandèmia. Ens hem confinat dies sencers per frenar la propagació d'un virus molt contagiós, que continua actiu. Ha estat un gran gest de solidaritat, una reclusió forçosa que, tanmateix, ens ha permès i ens ha estimulat a trobar al·licients com, per exemple, viure intensos moments de pregària a casa nostra. Moltes famílies em comenten que aquests dies pregunuen unides i que, fins i tot, han convertit algun

racó de la casa en un espai reservat a l'oració.

L'Església domèstica de la qual ens parlava el Concili Vaticà II no més creixerà en les seves diverses dimensions, si s'hi s'aprèn a pregar, a conèixer, a estimar Jesús i a experimentar l'alegria de ser el seu amic i el seu deixeble. Precisament, el papa Francesc a la seva carta ens diu que «contemplar junts el rostre de Crist amb el cor de Maria, la nostra Mare, ens unirà encara més com a família espiritual i ens ajudarà a superar aquesta prova».

Resar el Rosari és reviure amb Maria els esdeveniments més grans de la vida de Jesús. Quan el resem, ens dirigim a Déu Pare, que ens ha donat el seu fill Jesucrist, però ho fem posant d'intermediària santa Maria. La devoció a la Mare de Déu ens fa merèixer el cel. Al segle XVIII, sant Lluís Maria Grignon de Montfort, que va promoure la pràctica del Rosari i el culte a Maria, deia així: «Hem d'estimar Maria perquè és digna de ser esti-

mada i per servir en ella Jesús.» I afegia: «Enmig de la desgana, de la sequedat i de les proves, hem de seguir estimant-la.»

No tinguem mandra ni vergonya de resar el Rosari. No és cosa d'uns quants, és cosa de tots. Des de l'arxidiòcesi de Barcelona volem contribuir a la difusió d'aquesta bonica pregària per practicar-la junts. Per això, a mode de guia, facilitem uns materials que es poden trobar fàcilment al web diocesà: www.esglesia.barcelona

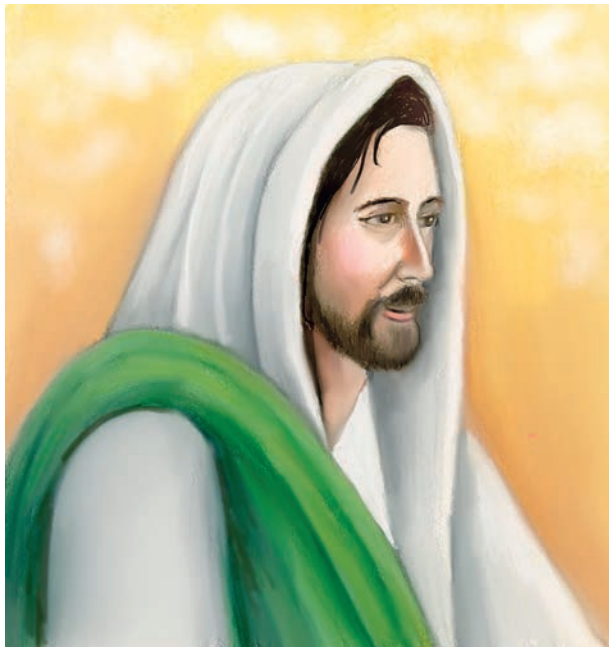
Benvolguts germans i germanes, seguim acollint Maria, la Mare, la Verge, com ho ha fet sempre la comunitat cristiana des dels seus inicis. Ella és la Mare de l'Església. Ella ens ajuda a conèixer i a estimar més Jesús, el seu fill, el nostre Salvador, que és el Camí, la Veritat i la Vida dels homes i dones de tots els temps. Resem el Rosari per contemplar la bellesa que amaga i per viure aquests dies amb molta esperança. Que, gràcies a la pregària, la pandèmia no ens tregui ni la confiança, ni la pau, ni l'esperança.

COMENTARI DE LA PARAULA

Jo pregaré el Pare i us donarà un altre paràclit perquè resti per sempre amb vosaltres

El passatge que llegim avui enllaça amb el del diumenge passat. Ens vam saltar, però, dos versets on Jesús ens recalca: «Tot allò que demanèssiu en el meu nom, jo ho faré, a fi que sigui glorificat el Pare en el Fill. Tot el que demanèssiu en el meu nom, ho faré jo» (vv. 13-14). D'aquí que continuï amb un imperatiu: «Si de debò m'estimeu, guardeu els meus manaments!» Els manaments que Jesús ens mana

guardar no són, doncs, els de la Llei mosaica. Han d'estar presidits per l'amor a la seva persona, al seu «nom». Si hi ha aquesta sintonia, «jo, al meu torn, pregaré el Pare i us donarà un altre Paràclit, a fi que resti per sempre amb vosaltres». És la primera vegada que Jesús, en el seu discurs de comiat, parla de l'Esperit Sant sota la denominació del «Paràclit», d'un advocat defensor que, com ell («un altre Paràclit»), resti d'ara endavant per sempre al costat dels seus deixebles. «El món», gairebé sempre negatiu en aquest escrit, el domini dels poderosos, no en té ni idea, perquè només es mou en categories de poder. Un cop els dirigents religiosos i polítics l'hagin eliminat, «el món ja no em veurà», però assegura que nosaltres sí que el veurem, «perquè jo visc i vosaltres viureu». «Aquell dia» és

GLÒRIA MONÉS

el primer dia de la nova setmana que comença el dia de la seva resurrecció. Si fem l'experiència del Ressuscitat, «coneixereu vosaltres que joestic en el meu Pare i vosaltres en mi, i jo en vosaltres». És la sintonia total amb el projecte de Déu que Jesús ha encarnat. El període clou com s'havia iniciat: «El qui té els meus manaments i els guarda, aquest és el qui m'estima.» El secret per a poder-lo «veure» és l'amor/estimació que crea uns nous vincles indestructibles per qualsevol mena de poder: «El qui m'estima, serà estimat pel meu Pare; i jo l'estimaré i em manifestaré jo mateix a ell.» Aquesta és l'experiència personal del Deixeble, a qui Jesús estimava, que ha escrit aquest llibre. És el seu autoretrat.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS

Biblista i egiptòloga

Per què Jesús ressuscitat diu que els seus germans vagin a Galilea a veure'l (Mt 28,1-10)?

Amb Galilea ens trobem davant d'un cercle de seguiment, és a Galilea on Jesús crida els seus deixebles: «Veni darrere meu» (Mt 4,19) i on els anuncia que els estarà esperant un cop hagi ressuscitat: «Aniré davant vostre a Galilea» (Mt 26,32).

Galilea es converteix més enllà de lloc físic en un símbol. A Galilea és on inicia la seva predicació (Mt 4,17), ensenyant i guarint; un inici de predicació que va acompanyat d'una cita d'Isaïes referint-se a la «Galilea dels pagans», constatant com en Jesús s'acompleixen les promeses de l'AT i l'obertura del missatge a tots els pobles. Alhora és lloc de refugi on Jesús es dirigeix davant l'empresonament de Joan. I per si fos poc, també és aquí on Jesús estableix la seva Església, vinculant-la amb els deixebles. A Galilea, amb totes aquestes connotacions, és on són cridats a tornar.

La crida a retornar a Galilea apareix tres vegades en el relat pasqual: a l'últim sopar i dos cops quan ha ressuscitat. En la tercera vegada, en boca de Jesús, hi ha un canvi de paraules, els deixebles ara són anomenats germans, i el missatge rebut inicialment per ells, ara el rebran a través del testimoni de les dones, que també l'acompanyen des de Galilea. Elles són les qui estan per tercera vegada presents en els darrers moments de la vida de Jesús, al peu de la creu, al sepulcre i en descobrir la tomba buida. El tercer cop destaca que quelcom d'extraordinari és a punt de succeir: la intervenció de Déu és *experenciabile*.

La crida a Galilea és una crida al seguiment, a prendre la decisió de donar testimoni del Ressuscitat; una crida encara vigent, una invitació de seguiment que és per a tots i cadascun de nosaltres.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge VI de Pasqua

Lectura primera

Ac 8,5-8.14-17

Els imposaven les mans i rebien l'Esperit

Lectura dels Fets dels Apòstols:

En aquells dies, Felip baixà a la província de Samaria, i predicava el Messies als de la regió. Unànimement la gent feia cas de Felip, després de sentir-lo i de veure els prodigis que feia: els esperits malignes sortien de molts posseïts, xisclant tant com podien, i molts invàlids o paralítics recobraven la salut. La gent d'aquella província se n'alegrà molt. Quan els apòstols, a Jerusalem, sentiren dir que Samaria havia acceptat la paraula de Déu, els enviaren Pere i Joan. Hi anaren, doncs, i pregaven per ells, perquè rebessin l'Esperit Sant, que encara no havia vingut sobre cap d'entre ells; només havien estat batejats en el nom de Jesús, el Senyor. Pere i Joan els imposaven les mans, i rebien l'Esperit Sant.

Salm responsorial

65

Aclama Déu, tota la terra.
Canteu la glòria del seu nom,
canteu la seva fama gloriosa.
Digueu a Déu:
«Que en són d'admirables, les
vostres obres!»

R. Aclama Déu, tota la terra.

«Tota la terra es prosterna
davant vostre
i canta la glòria del vostre nom.»
Veniu a contemplar les gestes d
e Déu.
Que n'és d'admirable el que fa
amb els homes! *R.*

Convertí el mar en terra ferma,
passaren el riu a peu eixut.
Ell és la nostra alegria, ell,
que sempre governa amb el seu
poder. *R.*

Veniu, fidels de Déu, escolteu-me;
us contaré el que ha fet per mi.
Beneït sigui Déu: No ha refusat
la meva súplica,
ni m'ha negat el seu amor. *R.*

Lectura segona

1Pe 3,15-18

*En el cos va ser mort, però en
l'Esperit va ser retornat a la vida*

Lectura de la primera carta de
sant Pere:

Estimats, reverencieu de tot
cor el Crist com a Senyor. Estigueu
sempre a punt per donar una res-
posta a tothom qui us demani la
raó de l'esperança que teniu; però
feu-ho serenament i amb respecte.
Guardeu neta la vostra consciència;
així els qui critiquen la vostra bona
conducta de cristians s'hauran
d'averkonyir d'haver-ne malpar-
lat. Si és voler de Déu, val més sofrir
per haver obrat bé que per haver
obrat malament. També Crist morí
una vegada per raó dels pecats. Ell,
el just, va morir pels injustos, per
conduir-nos a Déu. El seu cos va
ser mort, però per l'Esperit va ser
retornat a la vida.

Al·leluia

Jn 14,23

*Qui m'estima, farà cas de les meves
paraules, diu el Senyor; el meu Pare
l'estimarà i vindrem a fer estada
en ell.*

Evangelí

Jn 14,15-21

*Pregaré el Pare que us doni un altre
Defensor*

Lectura de l'evangelí segons sant
Joan:

En aquell temps, Jesús digué
als seus deixebles: «Si m'estimeu,
guardareu els meus manaments; jo
pregaré el Pare, que us donarà un
altre Defensor, l'Esperit de la veri-
tat, perquè es quedi amb vosaltres
per sempre. El món no el pot rebre,

perquè no és capaç de veure'l ni de
conèixer-lo, però vosaltres sí que
el coneixeu, perquè habita a casa
vostra i està dins de vosaltres. No
us deixaré orfes: tornaré a venir.
D'aquí a poc, el món ja no em veu-
rà, però vosaltres sí que em veureu,
perquè jo visc, i vosaltres també
viureu. Aquell dia sabreu que jo es-
tic en el meu Pare, i vosaltres en mi,
i jo en vosaltres. El qui m'estima és
aquell que té els meus manaments
i els compleix; el meu Pare l'estima-
rà, i jo també l'estimaré i me li faré
conèixer clarament.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL II)

TEMPS DE PASQUA

(SALTERI: SETMANA 2)

Maig

17. DIUMENGE

Diumenge VI de Pasqua, Blanc.
Lectures: Fets 8,5-8.14-17 / Salm 65 / 1 Pere 3,15-18 / Joan 14,15-21
SANTORAL: Pasqual Bailón, rel.; Restituta, vg.

18. DILLUNS

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 16,11-15 / Salm 149 / Joan 15,26-16,4a. O bé: **Sant Joan I** (ML), Vermell. Tarragona: **Sant Pròsper** (MO), Blanc.
SANTORAL: Fèlix de Cantalici, rel.; beat Joan Gilbert, rel.; Rafaela-Maria Porras, rel. i fund.

19. DIMARTS

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 16,22-34 / Salm 137 / Joan 16,5-11. Vic: **Sant Francesc Coll i Guitart** (ML), Blanc.
SANTORAL: Celestí V, p.; Ciriaca.

20. DIMECRES

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 17,15.22-18,1 / Salm 148 / Joan 16,12-15. O bé:

Sant Bernardí de Siena (ML), Blanc.
SANTORAL: Baldiri, mr.; Basilissa, vg.; Hilari i Silvi, b.

21. DIJOUS

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 18,1-8 / Salm 97 / Joan 16.16-20. O bé: **Sant Cristòfor Magallanes** (ML), Vermell.
SANTORAL: Secundí, mr.; Torquat, mr.; Virgínia, viuda.

22. DIVENDRES

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 18,9-18 / Salm 46 / Joan 16,20-23a. O bé: **Santa Rita de Càssia** (ML), Blanc. Barcelona, Tarragona i Vic: **Santa Joaquina de Vedruna** (MO), Blanc.
SANTORAL: Ató, b.; Júlia, vg. i mr.; Quitèria, vg. i mr.

23. DISSABTE

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 18,23-28 / Salm 46 / Joan 16,23b-28
SANTORAL: Desideri, b.; Joan Baptista de Rossi, prev. i fund.

El Sant 22 MAIG

Santa Joaquina de Vedruna

Als segles XVIII i XIX el món catòlic va viure una florida de noves congregacions, dedicades sobretot a l'atenció sanitària i l'educació. Catalunya no en va ser una excepció amb la creació, entre d'altres, dels claretians o les Germanes Carmelites de la Caritat, fundades per santa Joaquina de Vedruna (1783 – 1854).

Pertanyent a la noblesa barcelonina, des dels 12 anys havia sentit la vocació religiosa, però va fer cas a la família i abans dels 20 anys es va casar amb Teodor de Mas, de Vic, on Joaquina va passar els anys de casada. El matrimoni va tenir nou fills. Poc després de la Guerra del Francès el marit va morir de tuberculosi i aleshores es va proposar ser fidel a la crida que sentia des de petita i entrar a la vida religiosa. Quan els fills van ser prou grans, el 1826 va fundar les Germanes Carmelites de la Caritat. La nova congregació es va dedicar des del començament a l'atenció dels malalts i l'educació. Tot i la inestabilitat política, la fundació de santa Joaquina ben aviat es va anar escampant per tot Catalunya, i va comptar amb la col·laboració de sant Antoni Maria Claret. Joaquina de Vedruna va ser canonitzada el 1959 per Joan XXIII.

El desig de combregar

RAFAEL SERRA
Sacerdot de l'arquebisbat
de Tarragona

Mai hagués pogut imaginar que recuperaria la pregària de la comunió espiritual que de petit vaig aprendre i que la diria pels fidels que participen d'alguna manera en les celebracions de manera telemàtica per raó del confinament. El desig de tots és que s'acabi ben aviat l'aflicció que ens ha sobrevingut, i que ha fet patir tant.

Tot anirà bé, diem i és natural que ho desitgem, però, de fet, no tot ha anat bé. No tot ha anat bé pels qui ploren la mort de persones estimades, pels qui han perdut la feina i han de viure el confinament en condicions mínimes d'espai. Tot anirà bé si ens estimem, si la justícia, com diu el salm, precedeix la pau. Els cristians han donat la talla i els centres de Càritas i d'atenció social de l'Església són oberts i no falta el testimoni de persones que s'hi dediquen. No han pogut celebrar l'Eucaristia, però han celebrat la caritat. El que quedarà de més preciós del temps de la pandèmia és l'amor amb què hem estimat i ens hem ajudat. També la humanitat de tantes persones que han treballat al servei de la societat i que mereixen tot el reconeixement.

Certament que hi haurà un abans i un després de l'epidèmia. Un «després» pel qual ens hem de preparar. També en l'Església. El discurs d'abans, just encara no fa dos mesos, ja no valdrà. Car no podem fer com si no hagués passat res. Un sotrac així canvia totes les perspectives. Caldrà dir paraules noves que venen d'una experiència nova. Aquestes paraules es coven en l'ara de la pregària. Als mossens la pandèmia ens ha submergit en la benaurada *quietudo*, habitada per la pregària, i ens ha fet comprendre que no només actuem *in persona Christi*, sinó *in persona Ecclesiae*, car cada vegada que celebrem l'Eucaristia sense l'assemblea portem

dins del cor els fidels que estimem i enyorem. En l'oblació del Cos de Crist hi som tots.

En aquest «després» el més dolorós serà que moltes famílies es quedaran en el record dolorós de persones estimadíssimes, a les quals no han pogut acompanyar. Algunes fins i tot en el seu sepeli. Això quedarà com una ferida. Molts són els qui han perdut la feina o han estat objecte dels ERTOS. Les conseqüències socials són a hores d'ara imprevisibles.

Quantes vegades per telèfon o *whatsapp* he sentit el desig dels fidels de combregar. És el desig del Pa del cel. Quan vaig tancar la parròquia el dia del confinament una santa dona em va dir: «Com podré viure sense el Pa del cel?» La comunió sacramental ha esdevingut desig i aquest desig conté la gràcia. Naturalment que ningú associa la fam mirant un pa per la televisió, però en la vida sacramental el do s'anticipa en el desig. És la doctrina més clàssica sobre els sagraments de desig. Voler rebre el Cos de Crist amb tot el cor és ja rebre la gràcia del sagrament. La comunió espiritual de sant Alfons Maria de Liguori diu així: «Ja que no us puc rebre sacramentalment, veniu ara a la meva ànima i com si ja us hagués rebut (...)» La gràcia de Crist és immensa en el temps i s'anticipa en el desig i perdura sempre en el temps. Això és preciós i molt gran.

Fem comunió espiritual amb el Cos de Crist, amb el Cos de Crist total, amb el Senyor ressuscitat i amb els membres del seu Cos sofrent. Que el desig ens porti a rebre, el dia que ho puguem fer, l'Eucaristia amb un amor encara més gran. Augurem el dia que ens puguem retrobar per celebrar l'Eucaristia. Serà un dia ple de goig i esclat de la Pasqua que celebrem.

Quan veiem Jesús en tots els malalts (I)

SARA PALMÉS

Igualada

Soc la Sara Palmés, tinc 26 anys i treballo d'infermera a la UCI de l'Hospital d'Igualada. Visc amb el meu marit a Igualada i tots dos ens vam contagiar del Covid-19. Va ser quan van començar a arribar casos greus a l'hospital i van confinar la ciutat; vaig treballar molts dies seguits. Encara no estàvem preparats per a tot el que havia d'arribar, cada hora que passava canviàvem els protocols; i vam anar construint el que ara és l'Hospital d'Igualada dins d'aquell caos inicial.

El 16 de març vaig començar a tenir símptomes (gràcies a Déu, lleus), em van fer la prova i va sortir positiva. Vaig estar a casa confinada dues setmanes fins que els símptomes van remetre i em van repetir el test, que va sortir negatiu. Ara estic treballant a la UCI des de l'1 d'abril. L'Hospital ha canviat totalment, ens hem reorganitzat i hem hagut d'adaptar-nos a una situació que mai no haguéssim pensat.

En el meu dia a dia d'infermera, tracto amb moltes persones i amb les seves famílies. A la UCI, uns es

recuperen, però d'altres no. M'agrada acompanyar-los en aquests moments tan durs que viuen. Amb uns, celebro la vida i dono gràcies a Déu. Amb altres, els acompanyo en el sentiment i prego a Déu per les ànimes dels que ens deixen. La diferència amb el Covid-19 és que no puc fer aquest seguiment amb les famílies. Quan hi ha un pacient greu a la UCI, normalment no pots parlar amb ell, ja que està intubat i connectat a un ventilador mecànic. És la família qui m'explica les coses que ha fet aquella persona a la seva vida, què li agrada, a qui estima... I també és amb ells que visc el dol de la pèrdua i intento acompanyar-los.

Ara cuido pacients dels quals no sé la història, no sé d'on venen, ni qui són. Però llavors, imagino que tots són Jesús, i els cuido com si el mateix Jesús estigués connectat a un respirador. Ja intentava fer-ho abans del Covid, però ara, aquests dies, ho visc amb més intensitat. No sóc perfecta, intento ser millor cada dia, però per Jesús ho donaria tot, i això és el que intento fer cada dia a la feina.

Aquest testimoni s'ha publicat a www.bisbatvic.org.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Comunió segura

Una amiga em comenta que a partir d'ara haurà de combregar amb la mà. És així?

Recentment el cardenal Robert Sarah deia que a l'Església es permet la distribució de la Sagrada Comunió tant a la mà com a la boca i que el fidel era lliure de triar. També deia que el que és important és rebre Crist Eucaristia amb les degudes disposicions: fe, devoció i un cor ben disposat. És evident que la manera de recepció, a la mà o a la boca, no és una qüestió essencial. Hem de considerar que vivim en una situació excepcional en què, amb vista al bé comú, podem i hem de sacrificar gustos personals. Pel que fa a la concreció diocesana de les normes impartides per la CEE, he vist que diversos bisbes estableixen que la Comunió es distribueixi en la mà, en silenci i amb les mesures elementals d'higiene per evitar contagis. Ens hem de prendre molt seriosament i amb responsabilitat aquestes normes. Per part de sacerdots i de tota la comunitat, hem de fer el possible i l'impossible per evitar qualsevol indicatiu de contagi en l'àmbit de les nostres celebracions. La confiança i l'obediència als nostres pastors ha de ser el principal criteri i hi hem de supeditar tot el que en circumstàncies normals seria optatiu. Això implicarà que els ministres que distribueixen la Comunió i els combregants han de procedir a desinfectar les seves mans abans de combregar. Rebre la Comunió a la mà sense aquesta higiene no seria gens segur. També cal tenir en compte que la distribució de la Comunió a la boca en aquestes circumstàncies implicaria molt de risc, ja que sabem per experiència que moltes vegades els dits del ministre poden entrar en contacte amb la boca del combregant i en aquests moments pot ser fatal. De vegades sento dir, i amb raó, que molts combreguen malament amb la mà, però també s'esdevé que molts combreguen malament amb la boca. Per tant, fem cas de les normes i si algú té problemes que ho parli en privat amb el seu rector. Potser per a casos molt particulars se'ls podria distribuir la Comunió després de la missa o en un altre moment.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

L'aroma dels patis

Enguany, el mes de maig, que és esplendorós als pobles d'Andalusia, especialment a la capital cordovesa, ens ha deixat sense els concursos de creus i de patis, sense visites ni multituds. Només, en silenci, els paisatges multicolors i l'aroma de les flors. El pati té un lloc d'honor en la història de Còrdova, primer com a habitatge d'antany; segon, com a lloc de trobada; tercer, com a escenari de convivència; quart, com a àgora per contemplar la vida; cinquè, com a trencaclosques preciós d'aquest viure quotidià, on es barregen la pedra i la calç, el pou i l'aigua, el test i la flor, juntament amb les mans dels cuidadors que mimen les plantes, durant tot l'any, en un ritu d'atencions sense descans.

Oliver Holmes deia que «la vida és un feix de petites coses»; Horaci recitava que «cada dia és una petita vida». El món hi cap als nostres patis andalusos, perquè ens obren a la infinitud de la humanitat i podem dir a cada visitant: «Balla si vols dins la teva ànima, però que se't vegi el somriure; diga'ns a tots que la vida és bona, que cal cantar-la i encendre-la, i portar-la pels carrers perquè tothom vegi que és veritat, que viure és espera i és conquesta.»

Enguany, tot ha estat diferent. L'urpada terrible de la pandèmia s'ha endut per endavant els concursos de les creus de maig, de patis, de reixes i balcones, dels milers de visitants que no van poder gaudir del seu encant. Només ens quedarà l'aroma de les flors, mentre recordem aquelles paraules de Borís Pasternak, en la seva novel·la *Doctor Jivago*: «En la vida, perdre és més necessari que guanyar. Cal viure sense aturar-se, mirant endavant.»

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Enfront de la vulnerabilitat

Podem pensar que el coronavirus ens ha obligat a quedar-nos a casa i que, per tant, ha provocat una dispersió i una desunió, però, en realitat, no és així. La veritat és que, per una vegada, tots pensem en el mateix: en la pandèmia.

En aquesta generació, tot és nou. No hem viscut guerres, al marge de les ajudes del nostre exèrcit en conflictes estrangers; hem tingut terrorisme, però no conflictes bèl·lics; hi ha hagut desastres meteorològics però, gràcies a Déu, amb poques víctimes. Ara vivim una pandèmia que afecta tot el país i totes les persones, i això és una novetat.

En la nostra societat del benestar hem cregut que tot és a les nostres mans i que ho tenim tot controlat. Pensem que el poder públic compta amb tots els mitjans perquè per això els paguem. No comptem amb els imprevistos. Així que la pandèmia, que pensàvem que era d'altres èpoques, ens ha donat un gran ensurt.

JESÚS D. MEZ MADRID
Girona

L'exemple, la millor lliçó

A primers d'any, el *Diari de Terrassa* va publicar la notícia que s'havien plantat 90 arbres a la nostra ciutat, però que ja se n'havien destrusat 30.

Hi havia la fotografia: eren uns arbres robustos, tendres, preciosos. Vaig sentir un dolor profund perquè eren éssers vius que necessitem per viure. Però, aviat la pena se'm va convertir en un gran enuig envers els malfactors que ho havien fet. Potser eren joves i tot. No sé si vaig dir algun disbarat contra els autors. Estava tan indignada...

Però, de cop, vaig pensar: és cul-

pa seva o dels seus pares? Quan arriben a casa, troben uns pares somrients que els reben amb una abraçada i que els pregunten com els ha anat el dia? Són pares que els ajuden en tot el que cal, que els mostren el seu amor en tot moment, o bé són uns pares que discuteixen entre ells, que criden, que els maltracten?

Conec el cas d'un nen tan mal educat que no es pot aguantar de tan pesat. Un dia va arribar al col·legi una mica moix i la mestra li va preguntar què li passava. Ell li va explicar que la nit abans el pare s'havia enfadat perquè havia perdut el seu equip de futbol. Va agafar una eina i va trinxar la televisió. Aleshores, qui té la culpa que aquest nen sigui un mal educat? Ja sé que de pares boníssims surten fills que no en són, però l'exemple és la millor lliçó.

M. ROSA BONALS
Terrassa

Testimoni impressionant

L'impacte terrible de gent gran i dependents que moren sols a casa o a les residències ha de generar una reflexió col·lectiva quan passi aquesta epidèmia.

Els sanitaris, preveres, personal d'aquests centres... ofereixen un testimoni de caliu humà impressionant que mostra que aquesta proximitat és imprescindible i que no la pot suplir ni la millor atenció professional. Ells són els que agafen la mà als malalts en els darrers moments i els fan l'abraçada que no els poden fer els familiars. Tota gratitud per aquest servei serà poca. Però, juntament amb l'agraïment, és imprescindible actuar enfront de la deshumanització del final de la vida que fa temps que s'obre pas.

JOSÉ MORALES MARTÍN
Palafrugell

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Valtencir M. Mendes, especialista en programes d'educació i innovació a la UNESCO

«Oferim recursos per a l'aprenentatge a moltes llars del món»

MAC

Valtencir M. Mendes és especialista en programes d'educació i innovació a l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO). Així mateix, és membre del grup de treball internacional en Covid-19 i educació. Doctor europeu en Enginyeria de Projectes i Sistemes per la Universitat Politècnica de Catalunya i la Universitat de Glasgow, té especialitzacions a ESADE i universitats brasileres. Parlem amb ell sobre la incidència de la pandèmia actual en l'àmbit educatiu.

Quin ha estat l'impacte del Covid-19 en l'educació arreu del món?

Ha estat insòlit i sense precedents. A la UNESCO estem mesurant diàriament aquest impacte. A hores d'ara, més de mil cinc-cents milions d'estudiants d'arreu del món pateixen l'efecte del tancament de les escoles i universitats a causa de l'epidèmia del Covid-19.

Els centres educatius són entramats socials que van més enllà de l'aprenentatge en si mateix. El seu tancament abrupte genera alts costos personals, socials i econòmics que afecten comunitats senceres, especialment les famílies més desfavorides i vulnerables. Per tant, entre les conseqüències negatives, podem destacar les següents: la interrupció de l'aprenentatge, la manca d'alimentació i nutrició, atès que molts nens i nenes només la reben a l'escola, la manca de preparació de les famílies per a l'ensenyament des de casa, l'accés desigual a les plataformes d'aprenentatge digital, el possible augment de l'abandonament escolar prematur, l'increment de la violència domèstica, etc.

Què ofereix la UNESCO als alumnes que s'han quedat sense classes?

La UNESCO ha posat en marxa un

dispositiu inèdit de monitoratge dels efectes del tancament dels centres educatius. Malgrat que el seu personal està confinat a casa, l'organització treballa les vint-i-quatre hores del dia per mesurar-ne l'impacte, proposar solucions als governs i generar aliances entre diferents actors internacionals i locals per tal d'oferir ajut directe als països i comunitats afectades, principalment aquelles més desfavorides.

Si aneu al nostre lloc web (unesco.org), hi trobareu accions concretes, com ara el suport als governs i comunitats; la Coalició Global d'Educació, on connectem empreses de tecnologia, fundacions o organitzacions amb recursos educatius amb ministeris i conselleries d'educació d'arreu del món; recursos educatius oberts; un espai de testimonis d'estudiants i famílies, i Webinars, on es presenten recomanacions de com dissenyar un retorn a l'escola que sigui el més adequat per a tot l'alumnat i que alhora adrexi les iniquitats educatives que s'hauran acumulat al llarg de l'absència de classes.

Més de mil cinc-cents milions d'estudiants d'arreu del món pateixen l'efecte del tancament de les escoles i universitats a causa del Covid-19

Tenim sistemes educatius dissenyats per a l'època industrial, diferent de les necessitats de la societat del coneixement en què vivim

El tancament de les escoles afecta principalment als infants i joves més vulnerables?

Sí, sens dubte. L'ensenyament reglat garanteix l'aprenentatge essencial i un entorn segur i saludable per a nens i nenes. L'absència d'aquests entorns pot generar una manca d'oportunitats de desenvolupament personal i social. La recerca ens demostra que els infants i joves més vulnerables tenen un accés més limitat a les oportunitats educatives fora de l'entorn escolar.

A Catalunya, per exemple, comptant els mesos de vacances d'estiu, el tancament dels centres educatius pot arribar a sis mesos. Aquesta absència dels entorns educatius representa un increment de les iniquitats socials i educatives. En els entorns familiars amb més desigualtats, aquesta absència de sis mesos d'estímul d'aprenentatge pot representar anys de déficits i augmentar, encara més, el nivell d'abandonament escolar prematur, que ja està entre els més elevats del món (24,7% entre els nois, segons

l'Institut d'Estadística de Catalunya).

Un tancament que afecta sobretot a les nenes.

Efectivament. En primer lloc, perquè les nenes i les dones estan més exposades al virus, ja que a molts països són les cuidadores, les que es fan càrrec de la cura familiar a les seves llars i als centres sanitaris. En segon lloc, pel que fa a l'aprenentatge, quan les nenes i joves són a l'escola, en aquestes comunitats, tenen un espai segur. Malauradament, quan les nenes i dones estan recloses a casa es troben més exposades a la violència domèstica. Per exemple, s'observa un increment del nombre de casos de casaments forçats o d'embarassos prematurs; tot això impacta en la seva escolarització i en el seu desenvolupament personal. Moltes d'aquestes nenes i joves no tornaran mai més al sistema educatiu.

Creu que les polítiques educatives actuals han quedat desfades?

Malauradament això és cert en molts sistemes educatius. Abans de la pandèmia Covid-19, ja alertàvem que 617 milions d'estudiants no reben els coneixements mínims en lectura i matemàtica. Pitjor encara, aquest alumnat estava a l'escola. Us ho imagineu ara, sense un entorn d'aprenentatge adequat? Això evidencia que les polítiques educatives actuals no estan funcionant del tot bé. Molta recerca ens revela que tenim sistemes educatius dissenyats per a l'època industrial, diferent de les necessitats de la societat del coneixement en què vivim. A les Nacions Unides intentem respondre aquest repte amb l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible número quatre (ODS 4), que busca garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom.

Quines són les directrius bàsiques per a l'educació del futur?

Aquesta és una pregunta clau. De fet, fa uns mesos que la UNESCO va llençar una consulta mundial per respondre aquesta qüestió: <https://es.unesco.org/futuresofeducation>. Ara mateix, el que ens diuen les dades de diferents recerques és que hem de garantir que l'educació del futur sigui inclusiva, equitativa i de qualitat per

El tancament de les escoles afecta fonamentalment els infants i joves més vulnerables.

Avui dia s'estan multiplicant el nombre de recursos educatius oberts, biblioteques digitals, accions de voluntariat digital...

a tothom. Els països amb els sistemes educatius més avançats, com ara Finlàndia, ens han demostrat que com més invertim en equitat (assignar més recursos als qui més ho necessiten), obtindrem més aprenentatges i beneficis per a tota la societat. A més, hem de dissenyar sistemes que ens permetin continuar aprenent durant tota la vida. En definitiva, necessitem un currículum que generi un aprenentatge personalitzat, pensament crític, creativitat, resolució de problemes, pensament computacional, educació per a la ciutadania local i global, etc.

S'ha de concebre la revolució tecnològica en l'àmbit educatiu des d'una perspectiva humanista?

Sempre! El Covid-19 ens està demostrant que les fronteres són més imaginàries que reals i que estem interconnectats com mai s'havia vist a la història de la humanitat. Gràcies a una visió humanista, en què les solucions tecnològiques són dissenyades i centrades en l'ésser humà, estem oferint recursos per a l'aprenentatge a moltes llars del món. Alguns exemples poden ser la creació d'una aliança d'empreses de tecnologia, governs i comunitat que posen els seus recursos i eliminen els costos de connexió per a les activitats educatives. Amb aquesta perspectiva, s'estan multiplicant el nombre de recursos educatius oberts, biblioteques digitals, accions de voluntariat digital... i generen un moviment global d'accions pedagògiques, de creació i traducció de llibres i lectures educatives, que combinen la Intel·ligència Artificial amb la Intel·ligència Humana.

La bona notícia és que tots hi podem contribuir. És el moment de reforçar la solidaritat. D'una banda, amb el nostre veí o veïna, amb el barri més marginat que tenim a prop de casa nostra. Però també amb aquells nens i nenes que viuen a països en condicions pitjors que les nostres. És el moment d'unir-nos i, malgrat les circumstàncies, d'oferir el millor de la nostra humanitat.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- L·LICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

EDUARD BRUFAU
Redacció

El Museu de Belles Arts de Gant, Bèlgica, ofereix una visita virtual a l'exposició del famós pintor flamenc del segle XV

Jan van Eyck: el naturalisme al servei de la transcendència

El món de la cultura s'ha vist greument afectat per l'epidèmia de coronavirus. Així i tot, encara que tots els museus han hagut de tancar, molts d'ells han ofert com a alternativa visites virtuals a les seves pàgines web. Aquest és el cas de l'exposició *Van Eyck. Una revolució òptica*, del Museu de Belles Arts de Gant, que ha reunit per primera vegada les millors obres mestres del pintor flamenc Jan van Eyck (c. 1390 – 1441)

L'exposició vol mostrar com aquest artista va renovar i depurar la tècnica fins a tal punt que va deixar enrere el marc pròpiament medieval i va obrir el món del Renaixement al nord d'Europa. Aquesta «revolució» de què parla el títol de l'exposició consisteix bàsicament en la voluntat de realisme. Van Eyck és capaç en les seves pintures de reproduir el més petit detall de les teles dels vestits, de la pell i els cabells humans o dels paisatges de

fons de les escenes. Aquest naturalisme fins aleshores desconegut va impactar profundament els seus contemporanis, de manera que crearia escola i ja no hi hauria tornada enrere possible.

Totes les peces de l'exposició expressen aquesta voluntat de naturalisme, com per exemple l'extraordinari autoretrat amb turbant blau en què se'l veu oferint un anell. La pintura, de fet, era un regal per a la seva enamorada, i el gest de l'anell, una original petició de matrimoni. Però és en les obres religioses on el mestratge de Van Eyck arriba al màxim. L'exposició aplega sobretot retaules dedicats a Jesucrist, la Mare de Déu i diversos sants. De tots ells, les diferents taules que conformen el políptic de l'Anyell Místic ocupen un lloc preeminent. En aquesta obra, restaurada expressament per a l'ocasió, tota la millor tècnica de l'artista es posa al servei del missatge teològic: des de

les figures d'Adam i Eva, passant per l'Anunciació a Maria, i arribant fins a l'Anyell que vessa la seva sang envoltat de la cort celestial presidida per Déu Pare, fem un recorregut per tota la història de la salvació. Adam i Eva representen la condició pecadora de l'home, que ha de ser redimida per l'encarnació del Fill, i la seva mort i Resurrecció. El conjunt del políptic, amb escenes molt diferents, és complex i alhora harmònic, i transmet la sensació que ens trobem davant de la porta d'un altre món.

Aquest efecte és altament interessant. El naturalisme de Jan van Eyck, en lloc de provocar que l'observador quedi envoltat de la realitat quotidiana que ja coneix, el trasllada des de la primera mirada al món de l'esperit. A diferència del que passarà posteriorment en alguns pintors, que posaran les escenes religioses al servei de la tècnica, l'artista flamenc desenvolupa un art propi amb la finalitat justament de transmetre el missatge cristià. El més important és donar a conèixer que només Crist salva i que ens fa viure en la seva llum, la llum que misteriosament irradia el políptic. La meravellosa tècnica naturalista no té cap altra funció que ressaltar aquest missatge, encara més meravellosos. L'artista té la gràcia d'inaugurar un art trencador i sublim sense que el missatge es vegi aigualit. És en aquest sentit que podem dir que Jan van Eyck és un continuador de l'esperit medieval amb un llenguatge artístic, això sí, fins aleshores mai vist.

«Políptic de l'Anyell Místic», 1432.

VISITA VIRTUAL:

<https://vaneyck2020.be/en/van-eyck-from-home/>

CONSOL MUÑOZ

Sis franciscanes missioneres a la casa del Pare

La germana mort va visitar les franciscanes missioneres, i es va emportar cap a la casa del Pare sis germanes: Maria Aranburu, Ma. Carme Janariz, Antònia Azcoitia, Carme Barragán, Josefa Jáuregui i Irene Vicuña. I tot, en l'espai de deu dies. Ha estat molt dolorós perdre-les en tan poc temps.

Aquestes germanes, com a consagrades a Déu, van treballar tota la vida en bé dels altres, unes en el món sanitari i altres en el món educatiu, però, en els seus darrers anys, la manca de salut les havia portat a residir a la infermeria que la congregació té a Barcelona. Estaven perfectament cuidades i ateses, i amb una qualitat de vida segons les seves circumstàncies, però el coronavirus que estem patint va ser més fort que les seves defenses i les atencions per part de qui les cuidaven, i no ho van resistir.

Que el Senyor les porti a la llum de la seva presència, i els doni el premi que tenia preparat per a elles.

La Gna. Antonia Azcoitia, segona per l'esquerra, i Carmen Barragán, al centre, dues de les sis franciscanes missioneres traspassades.

Fer exercici ajuda a la producció de neurones a l'hipocamp.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

L'exercici físic és important per a la salut del cervell humà

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Ja és cosa sabuda, des de fa molt, que l'exercici corporal és útil per a la bona marxa de tot l'organisme humà, fins i tot per a la ment. Però el que no està encara prou clar és el perquè. A la revista *Investigación y Ciencia* ha aparegut un llarg article, firmat per dos experts en la matèria: David A. Raichlen i Gene E. Alexander. Aquests professors d'universitats americanes expliquen el que actualment se sap sobre la qüestió de per què necessita la salut mental l'exercici físic.

L'article comença dient-nos que durant decennis s'havia cregut que era impossible que al cervell madur s'hi formessin neurones noves, però que ara s'ha vist que certs descobriments contradieien aquest principi, que era admès per tots els neuròlegs. Es deia que a l'edat adulta ja només hi havia pèrdua de neurones, però ara s'ha vist que també és possible regenerar-ne. Com ho han pogut afirmar? Uns científics han observat que, fent fer l'exercici de córrer sobre una roda en uns ratolins de laboratori, acabaven provocant-los el naixement de neurones en el seu hipocamp, que és la regió del cervell associ-

ada a la memòria. Doncs bé, això passa també, anàlogament en els humans: l'exercici ajuda a la memòria i a prevenir el risc de malalties neurodegeneratives, com ara l'Alzheimer. Ara bé, la gran pregunta és: per què l'exercici afecta el cervell? I a l'article exposen els estudis que han fet els mateixos autors i les conclusions a les quals han arribat. I hi afegixen que l'exercici acompanyat de treball mental, o sigui cognitiu, encara és més eficaç que el simple moure's. O sigui que moure's i pensar alhora és més eficaç en ordre a la producció de neurones a l'hipocamp.

Ens expliquen que han inventat un joc que estimula aquells aspectes de la cognició que es deterioren amb l'edat, tot fent fer exercici físic al mateix temps, com anar en bicicleta. I ens diuen que, fins ara, els resultats es veuen prometedors. Hi afegixen, tanmateix, que resta molt per descobrir. Però afirmen amb totes les lletres que «activar tant el cos com el cervell durant l'exercici pot ajudar-nos a mantenir la ment en bon estat durant tota la vida». Crec que és un consell que cal tenir en compte.

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
 Historiador
 jpallarespersonat@gmail.com

Gràcies al sacerdot Fèlix Torres i Amat (1772-1847) coneixem un seguit de personatges que haurien restat oblidats i d'altres que sí que han entrat a la història. Les seves *Memorias para ayudar a formar un diccionario crítico de los escritores catalanes*, editat el 1836, ens n'acomplerta el coneixement.

Torres parla de Joan Sentís i Sunyer, un eclesiàstic català que en el seu temps va arribar a ostentar el poder més gran a Catalunya, el de virrei, i que va ser bisbe de Barcelona.

Sentís va néixer a Xerta l'any 1561 i mai no va oblidar els seus orígens. De fet, el 1625, la seva intervenció va ser clau per tal que el seu poble assolís, per reial decret, la independència municipal, ja que fins aleshores depenia de la ciutat de Tortosa. Un terme, el tortosí, que en aquells anys era tan extens que anava des del congost de Barrufemes fins al mar.

Sentís era de família noble. Diversos dels seus membres van ocupar càrrecs d'importància i ell va seguir la carrera eclesiàstica. Va ser prior de la col·legiata de Santa Anna, a Barcelona.

Un any abans de la mort de Felip III, el 1620, seria nomenat bisbe de Barcelona. Amb els canvis que es van produir en pujar al tron Felip V el 31 de març del 1621, el virrei de Catalunya des del 1619, Fernando Afán de Rivera, va ser rebutjat pels catalans. Va ser substituït interinament l'any 1622 pel bisbe Joan Sentís, el qual va haver d'afrontar uns temps d'intrigues i convulsions en plena Guerra dels Tren-

ta Anys i el bandolerisme del barroc en la màxima expansió al Principat.

Felip IV dilatava la seva presència davant de les corts catalanes per evitar jurar les constitucions. La caiguda d'Àfán havia estat la reacció a l'intent reial de delegar el jurament en el virrei, allargant el procés. El maig del 1626, Sentís va ser substituït pel bisbe d'Urgell, Luis Díez de Aux y Armendáriz.

El 1627, com a bisbe de Barcelona, va fer front a una greu epidèmia de pesta. L'any següent, cap al maig, va visitar Xerta en les celebracions del seu nou estatus municipal i va beneir l'església parroquial de l'Assumpció, que s'estava construint des del 1580 i que en aquells moments estava edificada en la major part.

El bisbe Sentís moria a Barcelona el 7 d'octubre del 1632, i va ser enterrat a la catedral. El seu substitut, Garcia Gil de Manrique, era en aquells moments bisbe de Girona i el 92è president de la Generalitat. A un nebot nét de Sentís, ja en època de Carles III, li seria concedit el títol de baró de Tamarit.

Retrat de Joan Sentís, que hi ha al Saló de Plens de l'Ajuntament de Xerta.

GENT DE CASA

Joan
 Sentís i
 Sunyer,
 bisbe

AGUSTÍ ROIG

Maria Ràfols
Heroïna de la caritat
CPL, 2020, 32 pàg.

Maria Ràfols va néixer a Vilafranca del Penedès. Va ser pionera de la vida religiosa apostòlica femenina, va ser la fundadora, juntament amb el P. Joan Bonal, de les Germanes de la Caritat de Santa Anna. Una dona exemplar que es va lliurar totalment a l'àrdua tasca del servei desinteressat al proïsme fins al final dels seus dies.

JOAN MARGARIT

Poètica
Empúries, 2020, 448 pàg.

Què és la poesia? Margarit ha reflexionat i ha abocat en aquest llibre el seu punt de vista i la seva experiència com a poeta i com a lector i traductor de poesia. Una magnífica tria de poemes comentats i contextualitzats; la relació entre els seus poemes i la ciutat de Barcelona; textos sobre la poesia de Joan Maragall, Gabriel Ferrater, Miquel Martí i Pol, entre altres.

ANDRÉS GARCÍA INDA

La dulce militancia
Mensajero, 2020, 168 pàg.

Un assaig breu que ofereix una reflexió crítica interessant sobre la desraó de la indignació, o sobre la indignació sense raó. No perquè no existeixi una o moltes causes per indignar-se, sinó perquè aquestes han quedat soterrades sota l'allau del que avui coneixem com a «postureig», la queixa constant i el ressentiment.

GEMMA NIERGA – JAUME FIGUERAS

El cine que ens va obrir els ulls
Rosa dels Vents, 2020, 288 pàg.

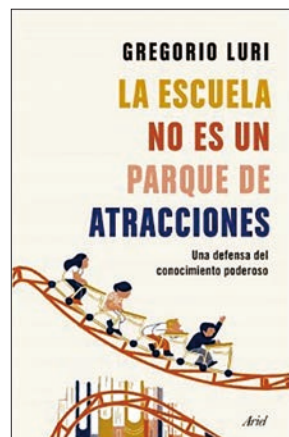
Hi ha pel·lícules que ens fan plorar a llàgrima viva. Altres ens fan riure, xisclar de por o, simplement, ens enamoren. Gemma Nierga i Jaume Figueras rememoren aquelles pel·lícules que al llarg de la vida ens han obert els ulls. Un llibre bellament il·lustrat que rendeix homenatge al cinema i a l'amistat.

MARION MULLER-COLARD

La intranquil·litat
Fragmenta, 2020, 96 pàg.

«Què seríem sense la nostra intranquil·litat? Si, efectivament, no tenim més remei que conviure-hi, tant per tant, millor que ens l'estimem una mica.» Rellegint la seva pròpia existència, però també els evangelis i altres grans obres literàries, l'autora ens convida a compartir la nostra condició d'intranquils.

GREGORIO LURI

La escuela no es un parque de atracciones
Ariel, 2020, 416 pàg.

Una anàlisi perfecta de l'educació actual per animar-nos a tornar a una escola on el coneixement valuós i les pràctiques suportades per evidències en siguin realment l'eix. Perquè amb l'escola no s'hi juga. Si l'escola està en crisi, no és perquè sigui una institució vetusta, sinó perquè ha oblidat la seva funció: la de reduir la distància entre la ignorància i el coneixement poderós.

CRÍTICA DE CINEMA

JOSAN MONTULL
Salesià

Desafiant la fatalitat

A la República de Malawi la família de William, un adolescent espavilat, viu pobrament de la sembra i la recollida del blat de moro. Els pares d'en William volen donar als seus fills allò que ells no van poder tenir: educació, cultura. Però l'arribada d'una sequera impressionant i la gestió despòtica del govern provoca molta fam. El pare de família creu que només els queda resar, la filla gran pensa a fugir, però en William, que observa àvidament la realitat, creu

que pot construir una sinya rudimentària per obtenir aigua aprofitant la força del vent, seguint les passes d'un llibre que va trobar a la biblioteca de l'escola.

Inspirat en la història real del jove William Kamkwamba, una de les «30 persones menors de 30 anys que van canviar el món» segons la revista *Time*, el debutant director Chiwetel Ejiofor aconsegueix una pel·lícula didàctica i carregada de valors humans. Amb un ritme alentit, Ejiofor retrata la pobresa de manera excepcional, gairebé documental, i és precisament aquest retrat de

la misèria el que commou l'espectador des del principi.

D'altra banda, la pel·lícula és un homenatge a la família, a la fidelitat, al sacrifici personal que comporta l'amor quan s'ha de desviar per protegir els fills. Malgrat les discussions familiars enmig de la desesperació que provoca la gana, sempre preval la generositat i el lliurament als altres.

I també hi ha un elogi de les conviccions i pràctiques religioses. Aquestes, en una comunitat plural com la dels protagonistes, són més profundes quan són comunitàries i quan persones de diferents credos són capaces de pregar juntes. Als rètols de crèdit finals, i al costat de les fotografies dels autèntics protagonistes, apareix la frase «Déu és com el vent, ho toca tot», que, d'alguna manera, explicita el sentiment transcendent del film.

Un film humà, carregat de valors, tècnicament molt ben fet, amb una història que convida l'espectador a ser més bona persona.

EL NIÑO QUE DOMÓ EL VIENTO

DIRECTOR: Chiwetel Ejiofor
INTÈRPRETS: Chiwetel Ejiofor, Maxwell Simba, Joseph Marcell, Aïssa Maïga
MÚSICA: Antonio Pinto
GÈNERE: drama social
PAÍS: Regne Unit
2019
113 minuts

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

ROSA M. BOIXAREU
Sindica de Greuges de la URL

Contra l'oblit

LAURA SPINNEY

El jinete pálido
1918: la epidemia que cambió el mundo
(traducció: Yolanda Fontal Rueda)
Editorial Crítica, 2018, 352 pàg.

Lamentablement és una lectura d'actualitat. Assaig, crònica, tractat?, però no ficció. El llibre es publica quan es compleixen cent anys de la pandèmia de grip coneguda com «la española» malgrat que no va començar a España i que es va anomenar d'altres maneres. Es calcula que van morir entre 50 i 100 milions de persones i en va afectar 500 milions: un desastre a tots els nivells. També ara.

És un relat ben documentat (cartes, diaris...), de lectura àgil, impactant, lliure de tecnicismes, per dir-ho d'alguna manera: va al gra. Com va sorgir tal malaltia?, com es va escampar?, com va remetre? Són preguntes que es van responent al llarg de la lectura. Es fa un recorregut arreu del món (Zamora: «la ciudad parecía una "pocilga"...», la gente aún convivía con los animales y muchas viviendas carecían de retrete o de agua corriente...»; Rio, Alaska...) sense estalviar històries personals que humanitzen i il·lustren el drama de les xifres i els tants per cent. Un munt de circumstàncies van afavorir l'escampada ràpida del virus: dificultats de diagnòstic i tractament, la manca de mitjans, la incultura, la guerra, la censura, la massificació d'actes religiosos i civils, etc., es descriuen rituals populars per combatre l'epidèmia (la boda negra). És una mirada al passat que no val a oblidar i una premonició de futur (setena i vuitena part). Al 2018 es preveia la situació actual?

Un documental interessant sobre la grip del 1918: www.youtube.com/watch?v=Dfp10JXC-TvY&feature=youtu.be (vist: 21/03/2020). L'epidèmia s'acaba a mitjans 1920: ressorgeix una consciència social de la prevenció de les malalties i l'organització sanitària com a responsabilitat de l'Estat podent trobar-ne la llavor en la medicina social del segle XVIII: una pandèmia és una crisi social.

El genet al qual es refereix el títol del llibre és la Mort, però hi ha altres genets que cavalquen al llarg de la història, per exemple: la responsabilitat, la compassió, el coratge. I més.

RAUXA

Contra l'amargor existencial

Aquesta dolorosa pandèmia que s'ha endut la vida de tants milers i milers de persones també ens ha deixat una societat feble i greument malalta. Abans que ens sobrevingués la desgràcia, el món en què vivíem, encara que no ho volguéssim veure, ja feia molt de temps que no era el que aparentava. Ara tota la nostra indignència ha quedat al descobert.

Aquesta precarietat es palpa de manera evident en la delicada situació econòmica d'una part cada vegada més àmplia de la població. Càritas i totes les entitats socials necessitaran a partir d'ara un suport massiu i sense fissures. Però la crisi socioeconòmica és la conseqüència última d'una crisi prèvia encara més profunda de caràcter espiritual. A Occident vivíem en la creença cega que el benestar material ho era tot i que, a més, només podia ser eternament creixent. Disposàvem del que volíem quan volíem perquè això ens permetia distreure'ns contínuament i ens evitava plantejar-nos qüestions gaire profundes sobre la nostra pròpia existència. Tothom expressava una voluntat gairebé malaltissa de ser feliç, però ni els viatges cada cop més exòtics, ni les evasions de cap de setmana, ni la televisió, ni les xarxes socials podien amagar una infelicitat vital generalitzada entre nosaltres. L'índex creixent de depressió, angoixa i altres problemes psíquics n'era un símptoma clar. Ara la tasca urgent és l'emergència social, però paral·lelament caldrà lluitar contra la perillosa plaga de l'amargor existencial. És afrontant de cara les qüestions vitals últimes, per més incòmodes i irresolubles que siguin, que l'home pot trobar sentit a l'existència. Només aleshores l'horitzó se li eixampla i comença a intuir què és la felicitat.

EDUARD BRUFAU

Més informació: www.catalunyacristiana.cat

RECURSOS PER VIURE LA FE DES DE CASA

TEMPS PER RESAR

La pàgina web de l'arquebisbat de Barcelona (www.esglesia.barcelona) ofereix diferents propostes per aprendre o redescobrir el Rosari: una guia completa, tutorials de Youtube i les oracions del papa Francesc per resar en família durant el mes de maig.

A més, de dilluns a dissabte, a les 18.45, es pot seguir el res del Rosari que es retransmet pel canal de Youtube de la catedral de Barcelona, i tots els diumenges a les 18.30.

També cada dia a les 7.00 es pot escoltar el Rosari a Ràdio Estel.

TEMPS DE CONVERSIÓ

La Xarxa de Parròquies Ecosolidàries, impulsada per Justícia i Pau, publicada cada dia del mes de maig un missatge en clau de conversió ecològica: imatges senzilles i petites reflexions escrites i en format àudio per promoure el compromís amb la Casa Comuna entre les comunitats cristianes.

Amb el lema «*Laudato Si* cada dia», la iniciativa vol reivindicar la vigència de l'encíclica del papa Francesc en el cinquè aniversari de la seva publicació. Els continguts es poden seguir a través de la pàgina web de Justícia i Pau (www.justiciaipau.org), Twitter i Instagram.

TEMPS PER A LA SOLIDARITAT

Davant la situació de pandèmia, l'Orde de Malta ha engegat la iniciativa *Alè d'Esperança*, amb la mirada posada en tres fronts: salut, alimentació i la cura i dignitat de la gent gran. Amb l'estat d'alarma els menjadors socials i diferents activitats que l'orde manté arreu de l'Estat espanyol s'han hagut de tancar, però les necessitats són moltes.

Per això aquesta iniciativa respon a la voluntat de continuar donant cobertura en diferents fronts oberts, que es volen potenciar en les properes setmanes. A través de la web alientodeesperanza.com es poden fer les donacions a partir de 5 euros.

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

 catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Col·laboradors d'aquesta setmana: *Jaume Aymar, Pilarín Bayés, Rosa M. Boixareu, Pilar Casals, Agustí Codinach, Fernando Cordero, Bernat Folcà, Antonio Gil, Joan Guiteras, Josep M. Millàs, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès, Josep Oriol Pujol, Quique, Josep M. Rambla, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Montserrat Rovira, Jordi Sánchez, Peio Sánchez, Bernat Sellarès, Lluís Serra, Rafael Serra, Valentí Serra, Leticia Soberón, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja*

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: *Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura*

Administració: *Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)*

Autoedició i compaginació: *Carlos Aguado*

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.*

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ

El 24 de maig es compleix el cinquè aniversari de la publicació de l'encíclica *Laudato si*, en la qual el papa Francesc fa una crida a una conversió ecològica integral. Quina ha estat la seva recepció? Li ho preguntem al jesuïta Jaime Tatay, autor del llibre *Ecología integral. La recepción católica del reto de la sostenibilidad* (BAC). El 28 de febrer passat va oferir una xerrada sobre aquesta mateixa qüestió a l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura.

Com valora la recepció de l'encíclica per part de l'Església?

Podem considerar tres ritmes o velocitats en el procés de recepció de la *Laudato si*. Hi ha països, diòcesis, institucions o grups cristians que s'han pres molt seriosament les propostes de l'encíclica i encapçalen la transformació que ens demana el document. Hi ha un segon grup de cristians que té un interès sincer en el tema però que, per manca de temps, per la dificultat que comporta iniciar processos de canvi o perquè té altres qüestions més urgents a resoldre, ha deixat les preguntes plantejades per a més endavant. Finalment, i tot que sigui el més minoritari, continua havent-hi cristians —catòlics i d'altres confessions— per als quals aquesta qüestió o bé no té una importància especial o bé continua provocant recel.

Quins són els deures pendents en relació amb la crida a la conversió ecològica integral?

La tasca més urgent és connectar l'espiritualitat amb els reptes plantejats a la *Laudato si*. Tenim una tradició mística i monàstica que ha trobat des dels principis del cristianisme una font d'inspiració i de guarició en el contacte amb la Creació. Som convidats a redescobrir aquesta tradició espiritual per afrontar els nous i complexos reptes globals. La segona tasca té a veure amb l'educació i la formació permanent a tots els nivells, començant per conèixer, estudiar i meditar la pròpia encíclica. Finalment, també necessitem connectar el nostre compromís ètic amb aquesta qües-

El jesuïta Jaime Tatay reflexiona sobre l'encíclica «Laudato si» en el cinquè aniversari de la seva publicació

tió, especialment la solidaritat amb els més vulnerables que ja pateixen les pitjors conseqüències de la contaminació, el desplaçament forçós o la degradació dels territoris. No hi haurà justícia ni desenvolupament equitatiu, si no tenim cura de la Terra.

Quines accions pràctiques poden dur a terme els cristians en l'àmbit personal i comunitari?

Moltes. I totes són importants, tot i que semblin insignificants. Des de formar-se i pregar, fins a comprometre's en petits actes quotidians que són els que finalment ens canvien i inicien les grans transformacions col·lectives. No podem conformar-nos a reciclar i apagar els llums o tractar de gastar menys aigua. Hem de preguntar-nos quantes coses supèrflues podem evitar, com reduir el malbaratament, com viure millor amb menys. La crida a la sobrietat, a la solidaritat amb els més pobres i a la interioritat són tasques de tot cristià. En l'àmbit institucional, també hem de plantejar-nos com fem servir els diners, com gestionem immobles, com orientem les escoles i universitats o com portem tots aquests temes als nostres mit-

jans de comunicació, catequesis, predicacions, pastorals, etc.

Què aporta la visió ecològica de la *Laudato si* al moviment ecològic mundial?

Aporta una cosa única que cap altre actor de la societat, ni tan sols el moviment ecologista, està oferint: una visió integral. L'ecologia integral és una proposta «multidimensional» que articula diversos elements d'una manera única: 1. Anàlisis científiques i propostes tècniques, com ara la recerca de solucions basades en l'evidència científica; 2. Crítiques culturals, socials i polítiques, com ara la denúncia de la injustícia social o el qüestionament de l'antropocentrisme desviat; 3. Claus místiques i espirituals, com ara la invitació a la pregària, la contemplació i la celebració agraïda de la vida. Aquesta visió integral enriqueix el debat actual de la sostenibilitat, i convida a un acostament sapiencial i a un diàleg entre els múltiples actors que conformen la nostra societat global. Per això, l'Església, i altres confessions religioses, poden i s'han de convertir en amfitrions d'una de les converses més importants del nostre temps.

25
anys

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

Escolta la missa a Ràdio Estel

des de la Catedral de Barcelona
de dilluns a dissabte a les 19.15 h
els diumenges a les 19 h

des de la Basílica de Sta. Ma. de Montserrat
els diumenges a les 11 h

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play